

komunitator

ČASOPIS **FMR-MEDIA** • letnik 5. • št. 27 • avgust 2005

**Festival Idrijske čipke
odpira svojo dušo**

**Kolektor spet Boschev
najboljši dobavitelj**

Cerkljanski Teatr NKUL

**Izjemen uspeh idrijskih
maturantov**

Vaš mobilnik, Vaš denar.

ODSLEJ PLAČUJTE ENOSTAVNEJE S SVOJIM MOBILNIKOM IN MONETO NOVE KBM D.D.

- brezgotovinsko plačevanje z mobilnikom za Mobitelove in Debitelove naročnike in Mobiuporabnike, ki imate odprt račun pri Novi KBM d.d., in sicer:
  - Plačevanje na POS terminalih,
  - Plačevanje na spletu,
  - Plačevanje na prodajnih avtomatih.
- hitro, enostavno in varno plačevanje na vseh prodajnih mestih, označenih z nalepko Moneta širom po Sloveniji, v Idriji in Cerknem pa trenutno na naslednjih pooblaščenih prodajnih mestih (seznam lahko najdete na www.moneta.si):

- Bar Amigos, Idrija	- Trgovina Bio-med, Idrija
- Bar Mestna hiša, Idrija	- avtomati last, Stojan Lampe s.p.
- Bar Mlinček, Idrija	- Bar Metulj, Cerkno
- Gostilna Kos, Idrija	- Okrepčevalnica Pasice, Cerkno
- Pica Špica, Idrija	- Mlinar&Mlinar Miele Center, LJ

- bremenitev vašega transakcijskega računa pri Novi KBM d.d. le enkrat na mesec.

Banka za vse ljudi in za vse čase!

Pri nas ste vedno dobrodošli!

Področje Nova Gorica
Podružnica Idrija

vsebina

- 4 festival**
- Festival Idrijske čipke na široko odpira svojo dušo
  - Stekel evropski kulturni projekt Dežela čipke
- 12 spominjanja**
- Idrijska leta znamenitega slovenskega fotografa Josipa Pelikana
- 16 gospodarstvo**
- Kolektor že tretjič najboljši Boschev dobavitelj leta
  - Inovativna dejavnost v koncernu Kolektor Group
- 30 kultura**
- Iz luknje u swit... Teatr NKUL
- 32 potovanja**
- Namibija - narobe svet
  - Dobro jutro, Vietnam!
- 37 kozerija**
- Gospod Vinocencij na dopustu
- 38 razvedrilo**
- Nagradna križanka
- 39 saj bi bilo lahko tudi res**
- Sredi poletne noči spet krenili iz Idrije na Triglav

Kliklerce aprauleje

»Hane, a se spauneš, učasih sma imile gate da kalin. Pa pauhnu kliklejne je blu nut ušitga!« »Gatau de. Zdej imaje ta mlade pa le ana šnirlenca ki čez ret. Bles murš hlibce razmaknt, de se vid, če je zjala abličena!«.

Izdaja: FMR - MEDIA založništvo, publikacije in promocija d.o.o.

Direktor: Vojko Božič

Glavni in odgovorni urednik: Filip Šemrl

Uredništvo: Arkova 43, 5280 Idrija, E-mail: fmr-media@fmr.si, tel: (05) 37 73 745, fax: (05) 37 22 515

Sodelavci: Marija Benčina, Mateja Bizjak, Andrej Božič, Euro translate, Niko Jereb, Janez Kavčič, Maja Kovačič, Damjan Krapš, Filip Šemrl, Polona Šemrl, Domen Uršič, Mitja Zelenc

Fotografije: Alen Bogataj, Andrej Božič, Idrijske novice, Janez Jeram, Niko Jereb, Marijan Močivnik, Numera 3, Josip Pelikanč, Livija Rojc, Zdravko Rupnik, Danilo Sedej, Filip Šemrl, Polona Šemrl, Bojan Tavčar

Oblikovna zasnova: Creatim Ržišnik & Perc

Jezikovni pregled: Nuša Radinja

Tajnica uredništva: Zdenka Čibej

Naklada: 7200 izvodov

Naročnina: Časopis je brezplačen

Priprava in tisk: Pagis d.o.o. Idrija

Distribucija: Pošta Slovenije

Časopis si lahko ogledate na spletni strani: www.fmr.si

Naslovnica: Čipkarski festival

Foto: Filip Šemrl

Festival Idrijske čipke na široko odpira svojo dušo

XXIV. festival idrijske čipke na široko odpira svojo dušo vsem, ki se navdušujete nad edinstveno umetnostjo izdelave idrijske čipke, in vsem, ki iz nje črpate neusahljivo moč lepote in tako dopolnjujete poslanstvo, ki je bilo Idrijčankam že pred približno 300 leti položeno v zibel. Naj vam, dragi obiskovalci, na začetku povem, da ste danes gostje najstarejšega in najlepšega rudarskega mesta na Slovenskem, mesta, ki se lahko pohvali ne samo z rudarsko dediščino, ampak tudi z bogato kulturno in naravno dediščino ter s številnimi drugimi posebnostmi, ki jih boste lahko spoznali med svojim bivanjem pri nas.

Da bi idejo o poslanstvu čipke včeraj, predvsem pa danes in jutri, ter o njenem pomenu za prihodnost lahko čim uspešneje predstavili in razvili, bi v teh dneh ob druženju z vami radi odgovorili tudi na številna aktualna vprašanja. Radi bi spoznali občutke ljudi, ki nas podpirajo, želje in potrebe tistih, ki čipke kupujejo, razmišljanja in ideje oblikovalcev oz. arhitektov, ki čipke vgrajujejo v svoja dela in z njimi bogatijo različne interierje, pa tudi občutke modnih ustvarjalcev, ki na najlepših in najdragocenejših ženskih oblekah z idrijsko čipko oblikujejo še mikavnejše modne kreacije, tako da te pritegnejo poglede še tako zahtevnih poznavalcev. Nocojšnje praznovanje je pravzaprav dvojno: odprli bomo XXIV. festival idrijske čipke in hkrati tudi prenovljeni Mestni trg, na katerega novo podobo je Idrija čakala polno desetletje.

In kaj smo vam, dragi ljubitelji idrijske čipke, pripravili za letošnji XXIV. festival?

Prav gotovo je v centru pozornosti IDRIJSKA ČIPKA, postavljena na ogled na številnih razstavah in v najrazličnejših izvedbah, od nežne nitke do mogočne kovine, predvsem pa idrijska čipka v Evropi, v sodelovanju z drugimi okolji, čipka kot končni produkt z višjo dodano vrednostjo in čipka, povezana z glasbo našega najstarejšega pihalnega orkestra v Evropi, ki letos praznuje že 340-letnico neprekinjenega delovanja. Med številnimi razstavami čipke, na katere vas opozarjajo bodisi vabila bodisi mediji, naj poudarim le tiste, zaradi katerih je naš festival nekaj posebnega: Stalna razstava čipk učenk čipkarske šole Idrija, Miza Slovenije za evropsko družbo, Razstava čipk iz Lepoglave iz Hrvaške, Dotik idrijske čipke z Jovinkinim prtom in kovinskim prtom akademske kiparke Metke Kavčič iz Maribora, Razstava finskih čipk Raume, Mednarodni natečaj čipk z naslovom Voda, Filatelistična razstava o čipkah na poštinih znamkah, čipke študentk Naravoslovno tehniške fakultete iz Ljubljane, Razstava članic Združenja slovenskih klekljaric z naslovom Odsev, Razstava čipk udeleženk projekta Grundtvig, Razstave Društva idrijskih klekljaric v idrijskih izložbah ter Stalna razstava idrijske čipke v Mestnem muzeju Idrija. Čipka pa bo na prav poseben in privlačen način razstavljena in predstavljena na jutrišnji prireditvi Miss idrijske čipke v Modri dvorani, kjer si boste lahko ogledali izbor najlepših kreacij z idrijsko čipko. Videli boste, da je ena izmed številnih možnosti uporabe idrijske čipke tudi visoka ženska moda, ki je osrednja tema letošnjega festivala.

Vsem, ki letos razstavljate svoje čudovite izdelke, se kot župan Občine Idrija zahvaljujem z mislijo, ki se mi poraja ob pogledu na te edinstvene umetnine:

Čipka je naša zgodovina, je preteklost, pa tudi sedanost in prihodnost, je iskrenost in vrednota ter ljubezen naših deklet in žena, prepletena z nežno nitjo v izdelek za ljudi posebnih značajskih lastnosti, sprejemljivih za vrednote in lepoto. Kot taka ima svojo vrednost, ceno časa, obdobja ali morda samo dogodka in spomina, ki ga vrednostno ni mogoče oceniti. Je večer spomin na lepe trenutke, dogodke in – če hočete lahko tudi samo na Idrijo in ljudi, ki tu živimo. Da pa ne bi ostali samo pri spominih in ljubezni do čipke, je treba

povedati, da so idrijsko čipko v zgodovini dobro prodajali po vsem svetu in tako je še dandanes. Levji delež dobička pa je vedno pripadel bogatim trgovcem, klekljarica, ki je čipko naredila, pa je največkrat zaslužila le za trdo skorjo kruha.

Projekt dr. Klineta o razvoju idrijske čipke, ki profesionalizira delo z idrijsko čipko, naj bi stvari postavil na pravo mesto, zato smo se ga lotili resno in odgovorno. Ustanavljamo Center idrijske čipke, ki bo začel delovati konec tega leta in bo profesionalno prevzel vso dejavnost v zvezi s čipko, od izdelave do razvoja in marketinških prijemov. Na ta način naj bi čipki kot končnemu produktu dodali večjo dodano vrednost in jo na novo umestili v turistično ponudbo Idrije. Razvoj bomo vodili na podlagi širokega sodelovanja z Naravoslovno tehniško fakulteto za oblikovanje tekstilij iz Ljubljane, pa tudi z drugimi evropskimi institucijami in mesti. Naša predstavništva bodo zaživela v vseh večjih evropskih mestih, kjer cenijo idrijsko čipko in kjer bo lahko v neposrednem stiku z največjimi imeni svetovne mode. Prav tako bo dobila svoje mesto tudi pri oblikovanju notranje opreme, saj jo bodo arhitekti in oblikovalci svetovnega slovesa vključili v številne protokolarne objekte in razstavne salone, pa tudi v druge prostore.

V ta projekt, prav tako pa tudi v druge projekte, ki potekajo na področju izdelave in prepoznavnosti idrijske čipke, se intenzivno vključujeta zlasti čipkarska šola in Mestni muzej Idrija. Ob omembi čipkarske šole se vedno spomnimo na gospo Ivanko Ferjančič, izjemno učiteljico klekljanja, ki je čipki posvetila vse svoje življenje in na katero smo Idrijčani zares ponosni. Ob predstavitvi Mestnega muzeja Idrija pa ne moremo mimo nekaterih posebnosti, ki jih hranijo v njem. Ena takih je tako imenovani »Jovankin prt«, največji klekljani eksponat, ki ga prva dama nekdanje Jugoslavije zaradi tedanjih političnih razmer ni nikoli prejela (pisalo se je leto 1976), čeprav je bilo to izjemno delo po naročilu protokola tedanje SRS podjetju čipka v Idriji izdelano pravočasno. Gre za posebno skupinsko delo, izdelek številnih pridnih rok idrijskih klekljaric, ki ga ne odklikuje le njegova izjemna velikost, lepota in kakovost, temveč dokazuje, da je s sodelovanjem in dobro voljo mogoče doseči na prvi pogled nedosegljivo in ustvariti izdelke neprecenljive vrednosti. Naše klekljarice so se odločile ponoviti ta podvig, zato so po tedanjih vzorcih še enkrat izdelale to posebno mojstrovino, da bi jo tukaj in zdaj znova ovrednotili. Prt je razstavljen v starem Magacinu na razstavi »Dotik idrijske čipke«, ki ponuja na ogled najdragocenejše, kar premore Idrija v čipki.

Ob vsem povedanem se mi nehote poraja misel o možnosti, da bi velika imena na področjih slikarstva, arhitekture, kiparstva, modnega oblikovanja in drugih umetnosti ustvarjala na temelju idrijske čipke, te tako zahtevne umetnine, katere vrednosti Idrijčani verjetno še ne dojemamo povsem. Združitev vseh naštetih potencialov umetnosti z idrijsko čipko bi prav gotovo odprla povsem nove možnosti ustvarjanja. Postavimo pred čipkarsko šolo svoj »Montmartre« in umetniški svet se bo zgrinjal v to novo svetišče.

Idrija je eden izmed trdnih stebrov slovenskega gospodarstva. Hkrati si prizadeva, da bi znova postala tudi kulturno in umetnostno središče, kot je nekoč že bila. Tako doma kot tudi v Evropi in svetu želi ohraniti in še povečati svojo prepoznavnost. Vsi, ki živimo v Idriji, želimo sodelovati pri doseganju teh ciljev, se v okolju razvijati ter sadove dela in umetnosti deliti z vsemi prijatelji, hkrati pa ne želimo pozabiti našega zgodovinskega poslanstva – razvijati ČIPKO do njenih neslutnih možnosti. ✦

župan Damjan Krapš

* Izveček iz županovega govora na otvoritveni slovesnosti 19. avgusta 2005

The Idrija Lace Festival Opens Its Heart Widely

The 24th Idrija Lace Festival is open to everyone who loves the unique art of Idrija lace making, taking its inexhaustible, powerful beauty and completing the mission that the women of Idrija were born with. First, let me tell you, our dear visitors, that today the oldest and most beautiful mining city in Slovenia is your host. In addition to its mercury-mining heritage, the city is also proud of its rich cultural and natural heritage, as well as many other particularities you will meet during your stay here. In order to represent and develop its design and the idea of the mission of the lace of yesterday, and even more of today and tomorrow, we would like to answer many topical questions while spending time with you. We would like to get to know the feelings of the people who support us, the wishes and needs of those who buy the lace and thoughts and ideas of the designers – architects who put lace into their work as a unique enrichment of various interests, and the feelings of the designers – fashion creators who make the most beautiful and precious dresses even more attractive with our Idrija Lace and draw the attention of even the most demanding judges. This evening we are celebrating two things: the opening the 24th Idrija Lace Festival and, at the same time, the opening of the renovated Mestni trg (central square), for which Idrija has been waiting ten years.

What have we, our dear Idrija Lace lovers, prepared for you this year?

Idrija Lace is certainly the centre of attention and is displayed in many exhibits and in many varieties, from the small, gentle thread to mighty metal: Idrija Lace and lace in Europe; lace combined with other materials; lace as the final product with higher value; and lace connected to the music of our oldest brass orchestra, the oldest in Europe, which is celebrating its 340th anniversary of continuous activity. Among the many exhibits of Idrija Lace, I would like to acknowledge those that make our festival so special: the permanent exhibition of the Idrija Lace School students; the Table of Slovenia for the European Society; the exhibition of lace from Lepoglava, Croatia; the Touch of Idrija Lace with Jovanka's cloth and metal cloth by the academic sculptor Metka Kavčič from Maribor; the exhibition of lace from Rauma, Finland; the international competition on the theme 'Water'; the philatelic exhibition on the theme 'Lace on Postage Stamps'; lace from students of the Faculty of Natural Sciences and Engineering; the exhibition of the Slovenian Bobbin Lace Society's members on the theme 'Reflection'; the exhibition of lace from participants in the Grundtvig project; the exhibition in the shop windows of Idrija of the Bobbin Lace Society of Idrija; and the permanent exhibition of Idrija Lace in the Idrija Municipal Museum. Lace from Idrija will also be represented in a special and attractive way during tomorrow's Miss Idrija Lace event in the Modra dvorana, where you will be able to see a selection of the most beautiful Idrija Lace creations. You will see that one of the many applications of Idrija Lace is in high fashion, something stressed at this year's festival. To all of you who are displaying your beautiful products this year, I, as the mayor of the Municipality of Idrija, thank you with much appreciation of these extraordinary works of art.

Lace is our history. It is the past but also the present and the future, sincerity and value, the love of our women and girls interwoven with a gentle thread into a product with character that is desired for its beauty. Being like this, it has its value, the price of time, period or only an event and memory that is priceless regarding dimensions. Or, if you like, it can only be a reminder of Idrija and its people.

As we do not want to talk only about memories and our love of lace, we must also say that Idrijska čipka was well sold all over the world in the past and so it is today. But the lion's share of the profit always went to the tradesmen; the lace makers usually earned just enough for their daily bread.

Dr. Kline's Idrija Lace development project, which professionalises the work, is expected to put things in order, so we approached the project with a great deal of seriousness and responsibility. We are establishing the Idrija Lace Centre, which will start its work at the end of this year. It will take over all activities connected with lace, from its production to its development and promotion, so we can make the final lace product more valuable and again put it into Idrija's tourist offer. We will be closely cooperating with the Department of Textiles at the Faculty of Natural Sciences and Engineering in Ljubljana, but also with European institutions and cities. Our representatives will be in all of the major European cities that appreciate Idrijska čipka, where it will be directly connected with the biggest names in the world of fashion. It will also be placed into interior design, where well-known architects and designers will use it in numerous protocol facilities, showrooms, etc.

The Lace School and the Idrija Municipal Museum are also actively working on this and other projects that are being carried out in the field of lace making and the recognition of Idrija Lace. When mentioning the Lace School, we still always remember Ms. Ivanka Ferjančič, an extraordinary teacher of lace making who devoted her entire life to lace, and we, the people of Idrija, are very proud of her. And when we speak of the Idrija Municipal Museum, we must mention some of the objects it preserves. One of them is the so-called Jovanka's cloth, the largest lace exhibit, ordered by the Socialist Republic of Slovenia from the company Čipka from Idrija in 1976, but which the first lady of the former Yugoslavia never received due to the political situation at the time.

It is a special group work, the result of many hardworking lace makers from Idrija, that not only impresses with its unique size, beauty and quality, but also proves that it is possible to reach what seemed unreachable and create invaluable products. Our lace makers decided to perform this exploit again and made this special masterpiece following the old patterns to make it valuable in the present time and space. The resultant lace is displayed in the exhibition "A Touch of Idrija Lace", which offers the most precious lace that Idrija has to offer.

All this being said, thoughts of creating great names in art-painting, architecture, sculpture, fashion design and others-based on Idrijska čipka come up spontaneously. Making Idrija Lace is a very demanding art that we, the people of Idrija, are not completely aware of yet. The uniting of all of this artistic potential with Idrija Lace would most certainly bring new creative possibilities. We will build our own "Montmartre" from the Lace School, and the world of art will be crowding into this new 'sanctuary'.

Idrija is a crucial pillar of the Slovenian economy, and the city is trying to once again become a cultural and artistic centre. We want it to preserve and enhance its identity at home as well as in Europe and all over the world. In order to accomplish this, all of us who live in Idrija want to cooperate and develop and share the fruits of our labour with our friends, while not forgetting our historical mission to develop LACE's unimagined possibilities for success. ♦

Mayor Damjan Krapč

*Extract from the mayor's speech at the opening ceremony

Program

Četrtek, 18. avgust 2005

- 18.00** Odprtje razstave čipk članic Združenja slovenskih klekljaric iz sekcij Maribor in Ptuj ter razstava natečajnih del na temo »Odsev« **Črni orel**
- 20.00** Odprtje razstave »Miza Slovenije – za evropsko družbo« **Grad Gewerkenegg**
- 21.00** Koncert Aleša Hadalina s pianistom **Atrij pred OŠ Idrija**

Petek, 19. avgust 2005

- 08.00-15.00** Klekljarska delavnica »Računalniško oblikovanje vzorcev klekljanja« **Gimnazija Jurija Vege**
- 09.00-12.45** Klekljarska delavnica »Pečna čipka« **Čipkarska šola Idrija**
- 14.00-16.15** Klekljarska delavnica »Pečna čipka« **Čipkarska šola Idrija**
- 16.00** Odprtje razstave čipk iz hrvaške Lepoglave **Trgovina Pod gradom**
- 18.00** Odprtje razstave »Dotik idrijske čipke« - predstavitev »Jovankinega prta« in drugih edinstvenih izdelkov idrijske čipke ter predstavitev kovinskega prta akademske kiparke Metke Kavčič iz Maribora **Magazin**
- 19.30** Odprtje razstave iz finske Raume **Grad Gewerkenegg**
- 21.00** Otvoritvena slovesnost z dvigom festivalske zastave in ognjemtom **Mestni trg**
- 21.30** Večerna zabava z glasbenimi skupinami Pollux, Duple truble, Zablujena generacija in DJ **Trg sv. Ahacija**

Sobota, 20. avgust 2005

- 08.00-15.00** Klekljarska delavnica »Računalniško oblikovanje vzorcev klekljanja« **Gimnazija Jurija Vege**
- 09.00-11.15** Delavnica klekljanja idrijski ris – ozki ris **Čipkarska šola Idrija**
- 10.00** Predstava za otroke **Trg sv. Ahacija**
- 10.00-18.00** Prikaz klekljanja otrok in odraslih **Ulice Idrije in pred Čipkarsko šolo**
- 10.00** Mednarodna konferenca v okviru projekta Grundtvig **Čipkarska šola Idrija**
- 10.00-18.00** Sejem starih domačih obrti **Mestni trg**
- 10.00** Prikaz izdelave in pokušina idrijskih žlikrofov **Podhod magazina**
- 10.00** Rudarska hiša zaživi **Bazoviška ulica**
- 14.00-16.15** Delavnica klekljanja idrijski ris – široki ris **Čipkarska šola Idrija**
- 14.00** Odprtje razstave čipk mednarodnega natečaja klekljane čipke na temo »Voda« in podelitev nagrad **Grad Gewerkenegg**
- 16.00** Odprtje filatelistične razstave »Čipke na znamkah« **Čipkarska šola Idrija**
- 18.00** Srečanje članic Društva klekljaric idrijske čipke »Gremo v vas« **Trg sv. Ahacija**
- 20.00** Izbor »Miss idrijska čipka« **Modra dvorana**
- 21.00** Večerna zabava z glasbeno skupino Kingston **Trg sv. Ahacija**

Nedelja, 21. avgust 2005

- 08.00-15.00** Klekljarska delavnica »Računalniško oblikovanje vzorcev klekljanja« **Gimnazija Jurija Vege**

- 10.00-18.00** Sejem starih domačih obrti **Mestni trg**
- 10.00-18.00** Predstavitev članic Združenja zgodovinskih mest Slovenije – stare obrti **Mestni trg**
- 10.00** Zabavni program **Trg sv. Ahacija**
- 10.00-18.00** Prikaz izdelave in pokušina idrijskih žlikrofov **Podhod magazina**
- 10.00** Rudarska hiša zaživi **Bazoviška ulica**
- 10.00-18.00** Prikaz klekljanja otrok in odraslih **Ulice Idrije in pred Čipkarsko šolo Idrija**
- 13.00** Podelitev priznanj udeleženkam natečaja Združenja slovenskih klekljaric na temo »Odsev« **Črni orel**
- 15.00** Državno tekmovanje otrok in odraslih v klekljanju za priznanje Ivanke Ferjančič **Trg sv. Ahacija**
- 15.30-18.00** Likovna delavnica za otroke na temo čipka **Grad Gewerkenegg**
- 16.30** Odprtje razstave čipk študentov Naravoslovno tehniške fakultete - Oddelka za tekstilno tehnologijo **Grad Gewerkenegg**
- 18.00** Razglasitev najboljših na državnem tekmovanju v klekljanju in podelitev klekljarskih certifikatov **Trg sv. Ahacija**
- 19.00** Zabava z glasbenima skupinama Polka punce in Slapovi **Trg sv. Ahacija**

Ponedeljek, 22. avgust 2005

- 08.00-15.00** Klekljarska delavnica »Računalniško oblikovanje vzorcev klekljanja« - nadaljevalna **Gimnazija Jurija Vege**

Torek, 23. avgust 2005

- 08.00-15.00** Klekljarska delavnica »Računalniško oblikovanje vzorcev klekljanja« - nadaljevalna **Gimnazija Jurija Vege**
- 21.00** Imago Sloveniae – koncert šansonov Nike Vipotnik **Grad Gewerkenegg**

Sreda, 24. avgust 2005

- 08.00-15.00** Klekljarska delavnica »Računalniško oblikovanje vzorcev klekljanja« - nadaljevalna **Gimnazija Jurija Vege**

Četrtek, 25. avgust 2005

- 21.00** Koncert glasbene skupine Adamsi **Atrij pred OŠ Idrija**

Petek, 26. avgust 2005

- 19.00** Koncert ob 30. obletnici mešanega pevskega zbora dr. Frančišek Lampe **Cerkev sv. Jožefa Delavca**

Sobota, 27. avgust 2005

- 16.30** Srečanje pihalnih orkestrrov in zaključna slovesnost festivala **Mestni trg**

Dežela čipk ali Land of Lace

Občina Idrija pridobila evropska sredstva za razvoj idrijske čipke

Morda ste že slišali za program Kultura 2000, morda tudi ne, kakor koli že, najbrž je dobro, da nekaj besed najprej namenimo prav temu programu. Po zaslugi Kulture 2000 so namreč avgusta letos v Idriji začeli izvajati enoletni evropski kulturni projekt, to pa je za naše mesto pomemben uspeh.

Kultura 2000 je program Evropske unije, ki želi spodbuditi sodelovanje med evropskimi kulturnimi ustvarjalci in na ta način prispevati k oblikovanju skupnega kulturnega prostora. Zato program sofinancira mednarodne kulturno-umetniške projekte z evropsko dimenzijo. Ti običajno vključujejo sodelovanje vsaj treh držav članic Evropske unije, EFTE ali držav kandidatk. Program torej financira promocijo kulture tako v smislu kulturne raznolikosti kot skupne kulturne dediščine evropskih narodov. In ker številni projekti in dejavnosti na Idrijskem potekajo v povezavi z idrijsko čipko, hkrati pa zagotavljajo evropsko dodano vrednost, smo se lani skupaj z Občino Idrija odločili, da skušamo s kakovostnim kulturnim projektom kandidirati za evropska sredstva.

In skupaj s partnerji iz tujine nam je uspelo. Skupni projekt smo poimenovali Land of Lace - Dežela čipke.

Prijavitelj projekta je Občina Idrija, ki je vodenje in koordiniranje projekta zaupala Idrijsko-cerkljanski razvojni agenciji, partnerji oziroma v jeziku Kulture 2000 soorganizatorji pa so trije, in to iz treh evropskih držav – Finske, Italije in Slovenije.

Pomemben člen naše verige je Mestni muzej Idrija, saj hrani bogato etnološko zbirko klekljanih čipk ter bogato zbirko materialne in nematerialne kulturne dediščine. S svojo dejavnostjo prispeva k ohranitvi in promociji klekljanja, načrtuje pa tudi ureditev stalne muzejske razstave evropskih klekljanih čipk. Prav tako je pomembno sodelovanje finskega Muzeja Rauman iz mesta Rauma, ustanovljenega že davnega leta 1891. Zanimivo pri tem je, da ga je ustanovila skupina meščanov, a je kmalu potem prešel v upravljanje mestne oblasti. Mesto je znano po klekljanju prav posebne čipke, v muzeju pa hranijo in razstavljajo številne primere čipk iz domovine in tujine. Tretji soorganizator nam je geografsko bližji, saj gre za Pokrajinski muzej iz Gorice. Tudi Gorica je znana po svojih čipkah, muzej pa hrani in razstavlja čipke na oblikovalsko zanimiv in izviren način. Pri tem naj omenimo, da vsi vključeni soorganizatorji tudi finančno prispevajo k uresničitvi zadanih nalog.

Številni cilji, ki jih želimo doseči, so zastavljeni dolgoročno. Prijavitelj in partnerji se sicer zavedamo, da jih v enem letu, kolikor traja projekt, ne bo mogoče v celoti uresničiti, brez dvoma pa so začetek in izhodišče dela za vnaprej. Na različne načine želimo omogočiti dostop do edinstvene zbirke evropske kulturne dediščine na področju ročno klekljane čipke, raziskati izvor in izdelati primerjave med čipkami iz različnih evropskih centrov ročno klekljane čipke ter jih povezati s skupnim dialogom, ohranjanjem in promocijo evropske kulturne dediščine. Da bi te cilje dosegli, smo si zastavili tri osrednje sklope aktivnosti. Vse izhajajo iz smernic vključenih ustanov in obetajo njihov razvoj oz. nadgradnjo, hkrati pa se ujemajo s potrebami in željami lokalnega okolja.

Prvi sklop obsega začetno fazo postavitve stalne sodobne razstave z naslovom »Idrijska čipka in njeno mesto med

Izobraževanje in kultura

Kultura 2000

»Ob podpori programa Evropske unije Kultura 2000«

evropskimi čipkami« v Mestnem muzeju Idrija. Uresničitev tega cilja zahteva veliko pripravjalnega in študijskega dela za oblikovanje strokovnih izhodišč in smernic. Zato bodo muzealci v sodelovanju z drugimi strokovnjaki in poznavalci iz Slovenije in tujine najprej opravili temeljno študijo o idrijski čipki in njenem mestu med evropskimi klekljanimi čipkami, potem bodo idrijske čipke ter čipke iz Raume in Gorice ustrezno arhivsko dokumentirali, jih kakovostno grafično obdelali in vsebinsko opisali, na koncu pa ob pomoči priznanih klekljaric rekonstruirali najstarejše idrijske čipke. Te izvirajo iz leta 1839, hrani pa jih slovenski Etnografski muzej. Ob pomoči arhitektov in oblikovalcev bodo izdelali osnutek postavitve razstave ter v evropskih središčih kupili muzealije - tako čipke kot klekljarski pribor.

Drugi sklop aktivnosti se nanaša na letošnje dogodke v okviru Festivala idrijske čipke in na strokovne dogodke v prihodnjem koledarskem letu. Na uvodni slovesnosti ob odprtju festivala bodo nastopili številni umetniki iz Slovenije in tujine, tudi iz Finske, v muzeju bodo postavili razstavo klekljanih čipk iz Raume ter prikazali izdelavo te čipke, izdali bodo vodnik po vseh razstavah v okviru festivala, poleg tega pa bodo pripravili tudi prvo srečanje strokovnjakov, vključenih v naš projekt. Prihodnje leto bomo razstavo naše čipke postavili v Pokrajinskem muzeju v Gorici, strokovnjaki tega muzeja pa bodo v idrijskem mestnem muzeju postavili začasno razstavo goriške čipke.

Tretji vsebinski sklop projekta se nanaša na pripravljale dejavnosti za vzpostavitev razvojnega in raziskovalnega centra idrijske čipke v Idriji. V okviru tega želimo vse evropske izobraževalne, raziskovalne in razvojne ustanove, ki se ukvarjajo z ročno klekljano čipko, povezati v interaktivno mrežo, izdelati spletno predstavitev evropske kulturne dediščine ter pripraviti razvojne in raziskovalne programe prihodnjega idrijskega razvojnega centra.

In komu so naše delo in prizadevanja namenjena? Naših ciljnih skupin je veliko, predvsem pa so to obiskovalci razstav, kulturnih in strokovnih dogodkov v okviru letošnjega mednarodnega Festivala idrijske čipke, izobraževalne, kulturne in raziskovalne ustanove v evropskih centrih ročno klekljane čipke, klekljarice, strokovnjaki in raziskovalci, turisti, učenci, dijaki in študenti ter druga zainteresirana javnost.

In seveda tudi vam. Zato vas vabimo, da se udeležite letošnjih strokovnih in zabavnih festivalskih prireditev, spoznate in doživite evropsko kulturno različnost ter ob tem preživite veliko lepih trenutkov. ♦

Mateja Bizjak

Land of Lace

The Commune of Idrija acquired European financial means for development of the Idrija lace

Have you already heard of the Culture 2000 program? Well, for those who have not and to put the word out in the public, we use this occasion to present the program under which a one-year European cultural project has started in Idrija, which is a great success for our town.

The Culture 2000 is an EU program for purpose of stimulating cooperation between European cultural establishments and cultural workers thus – in terms of culture – contribute to shaping of a common European room. The program finances international cultural and artistic projects of European dimension commonly engaging at least three states from the EU, the EFTA, or the candidate countries. The program and its financial input aim to promote culture in sense of cultural variety as well as common cultural heritage of all European nations.

Since numerous projects and activities carried out in the Idrija region in connection with the Idrija lace are such to ensure the European added value, we decided – together with the commune of Idrija – to elaborate an ambitious project outline and to apply for the European financial support.

And our hopes became reality. We named the common project The Land of Lace - Dežela čipke.

The applicant under the project is the commune of Idrija. The commune entrusted the management and the coordination of the project with the Idrija and Cerčno development agency. There are three partners resp. organizers engaged in the project, one from Finland, one from Italy and one from Slovenia.

The Idrija town museum is an important link in our chain – it houses a rich, ethnological collection of material and non-material cultural heritage. Its activities contribute to maintaining and promoting of the art of lace-making. The museum plans to set up a permanent museum exhibition of the European bobbin-made lace. No lesser is the role of the Finnish museum, the Rauman museum from Rauma. Established in 1891 by a group of town residents, it soon became subject to town authorities. The city is known for a lace made under a special technique.

At the same time, the museum keeps and exhibits numerous examples of domestic and foreign laces. The third organizer is the Regional museum of Gorizia. Gorizia is known for its laces and the museum keeps and exhibits laces in a way that is interesting and innovative in the sense of design.

We are to point out that all engaged so-organizers contribute financial means to realization of set tasks.

Goals under our project are quite several; all of them long-term oriented. We understand that one year may not suffice for realization of all - nevertheless, solid foundation for further work shall be built. We wish to assure different sorts of access to a unique and priceless collection of the European cultural heritage from the field of hand-made lace, research its origins, and compare laces from different European centres, and connect cultural operators so to encourage fruitful dialogue, preservation and promotion of common European cultural heritage.

Within the frame of the project, we plan 3 larger groups of activities, each of them derived from the guidelines of engaged establishments, complying with demand and needs of the local environment.

The first group of activities includes realization of the initial phase in setting up of a permanent modern exhibition "Idrija lace

Izobraževanje in kultura

Kultura 2000

»With the support of the Culture 2000 programme of the European Union«

and its position among the European laces" in the Mestni muzej Idrija (Idria Town Museum), Phase 1:

In order to meet this goal, to set up a permanent exhibition, a lot of preparatory work is to be assumed to determine expert guidelines and starting points. Museum personnel shall establish contact with the net of European museum institutions preserving and housing researched collections of hand-made lace, elaborate a basic study as to the Idrija bobbin-made lace and its position among the European laces, ensure appropriate archiving and documenting of Idrija lace, laces from Rauma and laces from Gorizia, process them graphically, describe them, and reconstruct the oldest Idrija lace with help of most prominent lace-makers. The oldest laces date back to the year 1839, and are kept by the Slovene Ethnographic museum. Further we shall elaborate an outline as to setting up of a permanent exhibition, and purchase museum pieces – laces and tools in European centres. The second group of activities refers to the this year's events within the Idrija lace festival and the events to follow in the next calendar year.

The opening celebration of the festival shall feature numerous artists from Slovenia and abroad, also from Finland, a guest exhibition of bobbin-made laces from Rauma shall be set up in the town museum, visitors shall be given the chance to see how the Finnish lace is made; a guide through all exhibitions within the festival shall be elaborated, and the first meeting of experts taking part in our project will be organized. Next year, our lace shall be presented in the Regional museum of Gorizia, while the lace from said museum shall be brought to Idrija town museum for a temporary exhibition.

The third (the last) part of the project embraces preparatory work in setting of a Research & Development centre of the Idrija lace in Idrija. We aim to connect all European, educational, researching, and developmental establishments concerned with the hand-made lace into an interactive net, elaborate an internet presentation of the European cultural heritage, and prepare developmental and research-related programs of the future Idrija R&R centre.

Who is to benefit from our work and efforts? Our target groups are several, we hope to address visitors to said exhibitions, attendants of the international workshop, visitors to cultural and specialized/professional events of the lace festival: lace-makers, experts, researchers, tourists, families with children, young people, students, general public, educational, cultural, and research institutions from hand-made lace centres, and YOU, of course, therefore we kindly invite you to attend the fun and the educational events of the festival, get to know, meet, experience the European cultural variety, and have a good time. ◀

Mateja Bizjak

ENKRATNO NALOŽBENO ZAVAROVANJE

ENKRATNO

Predstavišтво Idrija
Zastopstvo Spodnja Idrija,
Zastopstvo Cerkno
Zastopstvo Črni Vrh
Zastopstvo Godovič

Lapajnetova 43,
Na vasi 31
Trg P. brigad 4
Črni Vrh 82
Godovič 7

tel: 05 372 76 00
tel. 05 372 10 90
tel. 05 372 32 56
tel: 05 377 70 08
tel: 05 374 74 60

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

 triglav

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d.

• 080 28 64

Junij 2005

3. junij – Antonijev rov, najstarejši vhod v kakega od evropskih rudnikov, so spet odprli za obiskovalce. RŽS v zapiranju je namreč obnovil polovico vhoda v tisti del idrijskega podzemlja, ki je namenjen turističnim ogledom. Doslej so v enajstih letih, kolikor je odprt za obiskovalce, vanj popeljali skoraj 250 tisoč obiskovalcev.

4. junij – LTO iz Idrije je pripravil turistično-rekreativno kolesarjenje po črnovrški planoti. Prireditev je sodila v okvir vseslovenske akcije Slovenija kolesari.

4. junij – V Šebreljah so znova pripravili ocenjevanje šebreljskih želodcev. Vzorca so bili dobre kakovosti, saj med njimi ni bilo nobenega, ki bi bil ocenjen z manj kot 15 točkami od 19 možnih.

10. junij – Idrijska Komunala je pripravila akcijo zbiranja nevarnih odpadkov. Namenjena je bila samo gospodinjstvom v občinah Cerkljeva in Idrija, saj morajo gospodarske družbe same poskrbeti za pravilno ravnanje s tovrstnimi odpadki. Prvič se je Komunala lotila zbiranja nevarnih odpadkov pred sedmimi leti, na leto pa jih povprečno zbere približno 4 tone in pol.

14. junij – V Ulici sv. Barbare so položili temeljni kamen za novo poslovno-stanovanjsko stavbo in s tem po desetih letih premaknili z mrtve točke stanovanjsko zidavo v mestu. V njej bo enajst stanovanj in dva poslovna prostora.

16. junij – V Zakojci so se precej povečale nastanitvene zmogljivosti. Dozdajšnjim 16 posteljam na turistični kmetiji Pri Flandru in dveh sosedih so dodali še 20 novih ležišč. Gospodar Vencelj Tušar je v povečanje števila postelj vložil 18 milijonov tolarjev.

18. junij – Cerkljanska osnovna šola je pripravila srečanje članov Skupnosti partizanskih učiteljev Primorske, ki združuje 150 še živečih partizanskih učiteljic in učiteljev iz tega dela Slovenije. Območna borčevska organizacija Idrija-Cerkno je skupaj s krajski Idrijskega Loga pripravila pohod na Brinov grič, na katerem je bil med vojno partizanski tabor narodnega heroja Janka Premrla - Vojka.

22. junij – Ob prazniku Občine Idrija so na slavnostni seji občinskega sveta najzaslužnejšim občankam in občanom podelili letošnja priznanja in nagrade. Pirnatovo nagrado je prejelo Godbeno društvo rudarjev Idrija, nagrado Jožefa Mraka Ivica Kavčič, nagrade občine pa MPZ dr. Francišek Lampe, Nada Petrič, Ettore Cavatore, Cveto Kobal, Polona Gantar in Simon Grošelj.

23. junij – Na gradu Gewerkeneg so odprli prvi del potujoče razstave likovnih del družbe Wismut iz Chemnitz v Nemčiji z naslovom Rudarstvo, ljudje ter pokrajine na Saškem in v Turingiji. Ob tej priložnosti so spomnili na dolgoletne tesne vezi med Idrijo in Chemnitzem, od koder so k nam prihajali prvi rudarji, rudniški zdravnik Scopoli pa se je po službovanju v Idriji odpravil na Saško.

25. junij – Prebivalci Vojskega so praznovali krajevni praznik. Ob tej priložnosti so se spomnili življenja in dela rojaka Ivana Rijavca, glasbenega pedagoga, ki je na Idrijskem in Cerkljanskem več desetletij spodbujal navdušenje za glasbo in odločilno pripomogel k pravemu razcvetu zborovskega petja.

26. junij – Na Lajšah je bila spominska slovesnost, na kateri se je koprška škofija že po tradiciji poklonila žrtvam okupacije in revolucije na Primorskem pred drugo svetovno vojno, med njo in po njej. Spominsko mašo je daroval koprski škof,

monsignor Metod Pirih.

26. junij – Godbeno društvo idrijskih rudarjev letos praznuje 340-letnico delovanja. V počastitev tega jubileja so na idrijskem gradu pripravili slavnostni koncert in prikazali film o idrijskih godbenikih. Med drugimi je godbi dirigiral tudi eden od ustanoviteljev Svetovnega združenja pihalnih orkestrrov, Američan John A. Stanley, ki vodi tudi svetovno znani simfonični orkester iz San Franciscas. Godba je na povabilo župana francoske prestolnice Bernarda Delanoeja nastopila tudi v Parizu. Tako je v dneh od 8. do 11. julija izvedla dva koncerta, in sicer na Marsovem polju pred Eifflovim stolpom in v Luksemburškem parku.

29. junij – Neurje, ki se je kot strela z jasnega razbesnelo nad Cerkljanskim in Idrijskim, je na žalost zahtevalo tudi smrtno žrtev. Izruvano drevo je pod seboj pokopalo tabornico, ki je bila skupaj s svojimi vrstniki na taborenju na Pšenku.

Julij 2005

2. julij – V okviru letošnjih Poletnih iger Hidrie so pripravili tudi najdaljši pr'farski štrukelj. Letošnji rekorder je v dolžino meril 7,52 metra in s tem za meter presegel lanskega.

10. julij – S priložnostno slovesnostjo so črnovrški planinci na Javorniku zaznamovali končanje tri leta trajajoče obnove Pirnatove kočice. To so po sklepu PZS takoj po ustanovitvi društva decembra leta 2001 prejeli v upravljanje od idrijskih planincev.

13. julij – Na obisku v Hidrii se je mudil veleposlanik Srbije in Črne gore dr. Ranko Milović. Ob tej priložnosti so se pogovarjali predvsem o načrtovanem Hidriinem tehnološko-industrijskem parku, ki naj bi ga v Beogradu uredili v prihodnjih petih letih.

16. julij – V Idriji so odprli prenovljene poslovne prostore poslovalnice Nove KBM Področje Nova Gorica. S tem so zaznamovali 50-letnico omenjene banke, ki v Idriji posluje že več kot 45 let.

28. julij – Z odprtjem razstave Vsa Cerkljanska kleklja se je začela tradicionalna prireditev Poletje v Cerknem. Organizatorji so letos med drugim pripravili tudi delavnico, na kateri so se udeleženci preizkusili v izdelavi različnih izdelkov iz PVC-materialov, in štiri gledališke predstave. Kot vedno doslej so se tudi na letošnjem Poletju v Cerknem predstavila vsa turistična društva na Cerkljanskem.

29. julij – V Idriji se je začel že četrti tango festival, katerega rdeča nit je bil seveda tango s primesmi etno glasbe, klasike in jazza.

V Idriji so določili fond za gradnjo stanovanj

Pred dnevi je imel Ljudski odbor mestne občine Idrija zadnjo sejo. Rešil je še nekaj najnujnejših vprašanj, ki se tičejo predvsem mesta samega. Odobril je pravila kreditnega sklada za gradnjo stanovanj. Po proračunu bo fond za gradnjo stanovanj že letos razpolagal s 6 milijoni dinarjev. Ker so pogoji za gradnjo stanovanj za privatnike zelo ugodni, pričakujemo, da bodo razni interesi v bodoče bolj posegli po teh sredstvih, kot so sedaj.

Nekateri odborniki so želeli imeti točen pregled nad gradnjami, ki so v teku v našem mestu. V imenu posebne komisije, ki je pregledala dela, je poročal načelnik gospodarskega sveta, Cveto Šuligoj. Tako smo zvedeli, da bo trgovska hiša na glavnem trgu dograjena že letos, in da bo v njej dobilo prostora 14 družin. Imela bo tudi nekaj poslovnih prostorov v pritličju. Hišo gradi podjetje "Zidgrad" in bo stala okrog 100 milijonov dinarjev. Neki odbornik je pripomnil: "Če bi tistih 100 milijonov dal rudarjem za gradnjo hiš, bi gotovo zgradili sto stanovanj in ne samo štirinajst". Ta ugotovitev je bila morda nekoliko pretirana, vendar daje misliti, če se danes izplača graditi tako velike stavbe, ko imamo tako stanovanjsko krizo. Odborniki so ostro kritizirali prekasno izdelavo načrtov kar povzroča predelave in s tem povečanje stroškov gradnje. S tem sistemom bo treba tudi v Idriji enkrat prenehati.

Za vodstvo kmetijskega sklada je bil imenovan odbor strokovnjakov s predsednikom Ignacem Govekarjem. Posebna komisija je podala poročilo o gradnji lesne industrije, ki je bila odobrena od republiških forumov. Letno bo lahko predelala od 9 do 10.000 kubičnih metrov lesa. Komisija je predlagala za lokacijo žagarskega obrata in povečanje lesne industrije, prostor pri sedanji mestni mizarnici. Tega pa odborniki niso odobrili, ker so bili mnenja, da je prostor premajhen in ne bi dopuščal nadaljnjega razvoja. Komisija bo morala vprašanje še enkrat pregledati, in po možnosti upoštevati predlog, da se določi lokacija "Pri Likerci", kjer je na razpolago več prostora.

Odobrena je bila prošnja, da se dosedanja Mestna mizarnica preimenuje v lesno podjetje "22.julij". Ob koncu so odborniki nastopili proti nepravilnemu razdeljevanju sladkorja, kar je v Idriji povzročilo mnogo upravičenega razburjenja. Zahtevali so, da LOMO podvzame takoj vse potrebne korake, da bo mestno prebivalstvo deležno vsaj toliko sladkorja, kakor v drugih predelih.

L. S.

Slovenski Jadran, 9.9.1955

Šebrelje

Po nekaj tednih lepega in sončnega vremena je prišel dež, ki je dobro namočil izsušeno zemljo. Vse kmetijske kulture, posebno ajda, so zelo občutile pomanjkanje dežja. Rast se je bila kar ustavila in je bil pridelek ogrožen. Kaže pa, da dež nima nobedne mere in ne zna nehati, kadar se odprejo vse pipe v oblakih. Dežuje že več dni zaporedoma in nič ne kaže, da bi se nebo znova zjasnilo.

Kmetijske kulture za sedaj dobro kažejo. Krompir je še lepo zelen in ima več kot šest debelih gomoljev pod vsakim grmom. Koruza je na nekaterih njivah naredila po tri klasove. Vprašanje je, če bo izzorila, ker je zaradi slabega vremena v zgodnjem poletju precej zamudila v rasti. Ajda že dela zrnje in kaže, da bo dobro obrodila. Kot sedaj kaže, bodo tudi jesenski pridelki podprli poletne, da bomo prvič po osvoboditvi imeli dovolj kruha doma.

Z novo zadružno mlatilnico so člani zelo zadovoljni, ker dobro in hitro omlati. Vsako uro omlati več kot en "štant" žita. Mlatilnice na ročni pogon bodo sedaj poslali v muzej, kamor edino spadajo. Nekateri so dobili tudi 20 stotov pšenice na ha, ozimnega ječmena pa še več. Dober pridelek sta dala tudi rž in oves.

Zdaj smo dokončno priključeni k idrijski komuni in mislimo, da bomo v gospodarskih vprašanjih laže šli naprej kot sedaj. Nadvse nas zanima elektrifikacija vasi. Upamo, da bo tudi za nas prišel čas, ko bomo petrolejke in karbidovke vrgli med staro šaro. Skrbi nas dovršitev mlekarne in se vprašujemo, kje bomo dobili potrebna denarna sredstva.

Zdaj bomo začeli z gradnjo požgane hiše sestrama Vojska, ki sta vseh deset let po osvoboditvi stanovali v leseni klonici in spali na senu. Ves gradbeni material je že na mestu. Ženski sta sedaj kot spremenjeni, ker bosta po tolikih letih dobili lastno streho.

P. F.

Slovenski Jadran, 26.8.1955

Maršal Tito botroval v Čekovniku

Letos v marcu se je Rudolfu Mohoriču, logarju iz Čekovnika pri Idriji in njegovi ženi rodil deseti otrok, ki je dobil ime Franci. Oče je tudi član mestnega odbora v Idriji. Botrovanje je prevzel maršal Tito, ki je pooblastil ljudskega poslanca Jaka Avšiča. V soboto je tovariš Avšič opravil svečanost skupno s predsednikom mestnega ljudskega odbora Idrija tovarišem Francem Mohoričem. Družina logarja je doživela izreden dan, ki ga ne bo pozabila.

Najstarejša hčerka Sonja je sedaj stara 14 let, potem pa se otroci nizajo kar po vrsti. V družini je šest dečkov in tri deklice, en otrok pa je umrl. Oba zakonca sta še mlada in ni rečeno, da je s tem porodom izrečena zadnja beseda. Želji, da bi bila družina srečna in zdrava in da bi najmlajši Franci kmalu dohitel ostale, se pridružujejo vsi znanci in prijatelji.

L. S.

Slovenski Jadran, 26.8.1955

Josip Pelikan v Idriji

»Generacijam moraš zapustiti vrednoto, ki je ne moreš meriti z denarjem.«

Josip Pelikan

Znameniti slovenski fotograf Josip Pelikan (1885–1977) je ob praznovanju svoje osemdesetletnice (1965) dejal: »Fotografija ni samo moj poklic, je tudi moje izražanje. To, o čemer pišejo pisatelji z besedo, skušam jaz povedati s fotografijo.« Raziskovalec zgodovine slovenske fotografije in fotografski mojster Mirko Kambič je leta 1986 o Pelikanu zapisal: »Gojil je dosledno klasično fotografijo, ki je temeljila na izvrstnem tehničnem znanju, ob tem pa je realizmu dodajal lirično toplino. Bil je ustvarjalec s srcem, mojster, ki je obvladal obrtno in umetniško stran fotografskega medija. Lepo število njegovih slik zasluži odlično oceno tudi po likovni strani. Povezal je mavrico časa in dogodkov s svetlobo slovenske fotografije, vredne, da bi jo videl ves svet.«

Josip Pelikan se je rodil 9. decembra 1885 v Trbižu (Tarvisio) kot sin češkega fotografskega mojstra Antona Schmeilerja (1841–1912) in Barbare Pelikan, po kateri je prevzel njen dekliški priimek. Mojster Schmeiler, ki je obvladal fotografiranje na mokre steklene plošče (kolodijski postopek), se je okrog leta 1890 vsako prvo soboto v mesecu z vozom iz Trbiža vozil v Idrijo in opravljал fotografske storitve v improviziranem ateljeju na dvorišču gostilne Pri Črnem orlu. Ob očetu Antonu se je mali Josip že kot deček uvajal v fotografske spretnosti. Po prezgodnji smrti matere Barbare (1892) sta se z očetom leta 1894 preselila v Idrijo. Oče se je drugič poročil in si uredil atelje v hiši številka 269 (pod Italijo Saurin), ki je stala na prostoru zdajšnje avtobusne postaje. Mladi, nadarjeni in vedoželjni Pelikan je očetu in hkrati mentorju

Josip Pelikan kot Sokol v Idriji

in se kot mojster svojega poklica vrnil v Idrijo. Žal mu je kariero za polna tri leta prekinila vojaška obveznost, saj je moral od 1. oktobra 1906 do 1. novembra 1909 služiti cesarju.

Sledila so Pelikanova nadse plodovita idrijska leta. Redno in zavzeto je fotografiral, poleg tega pa se je dejavno vključil tudi v idrijsko javno življenje. Najbolj ga je pritegnila telovadba, zato se je pridružil Sokolom in pogosto fotografiral prizore iz njihovega delovanja. Na sokolskem izletu v Brežicah je spoznal Marijano Lebar in se z njo 24. maja 1910 tudi poročil. Le dvajset dni prej, 4. maja 1910, je dobil obrtni list, ki mu ga je izdalo pristojno cesarsko-kraljevo okrajno glavarstvo v Logatcu. Zakonca Pelikan sta nato nekaj časa opravljala fotografsko dejavnost kar v dveh ateljejih, v idrijskem in brežiškem, dokler se ni žena Marijana tik pred prvo svetovno vojno preselila v Idrijo.

Po smrti očeta in prvega fotografskega vzornika Schmeilerja leta 1912 se je Pelikan povsem osamosvojil in si občutno izboljšal delovne razmere. Zgradil si je novo stanovanjsko hišo, ki je stala pri nekdanji Bašeriji neposredno za litoželeznim vodnjakom (Korle), ki so ga pred nekaj leti preselili pred prenovljeno Švico na zdajšnjem Scopollijevem trgu. Stavbo je na levi strani krasil slikovit stolpič, levo in desno od vhoda in Pelikanovega napisa pa sta bili nameščeni reklamni izložbeni omarici z množico portretov. V hiši si je mojster po svojem lastnem načrtu uredil stekleni fotografski salon. Prostran in moderen atelje je bil dolg 8 metrov, širok 5 metrov in visok 5,35 metra. Zastekljena je bila velika površina, saj je stensko okno merilo kar 18 m², položna steklena streha, ki se je spajala z oknom, pa celo več kot 30 m².

V letih pred prvo svetovno vojno sta bila Josip Pelikan in njegova žena Marijana najboljša idrijska portretista in kronista različnih dogodkov. Ohranilo se je precej izjemno kakovostnih fotografij, ki so delno v lasti muzeja, delno pa jih hranijo različne ustanove in zasebniki. Pogosti so motivi iz Idrije in Spodnje Idrije (panorame in vedute), posamični in skupinski portreti (družine, realčani, gasilci itd.) ter posnetki sokolov. Več posnetkov je bilo reproduciranih na razglednicah. Vsekakor bi

Nekdanja Pelikanova hiša ob ruševinah stare separacije - Bašerije
Foto Janez Jeram, 1966

Vodstvo idrijskih Sokolov ob nastopu 24. julija 1910 v Spodnji Idriji. Foto Josip Pelikan

bilo treba Pelikanovo idrijsko zapuščino še temeljito raziskati, dokumentirati in strokovno ovrednotiti. Iz razpoložljivega gradiva je razvidno, da je mojster že v idrijskem obdobju dosegel zavidljivo kakovost tako v tehničnem kot likovnem pogledu. Kot učinkovito izrazno sredstvo je uporabljal izostreno niansirano svetlobo. Znal je ujeti njeno mehko, komaj vidne obrise in sence, gube in gladkost obrazov ter strogost ali elegantnost frizur in oblek. V ateljeju je svetlobo uravnaval z zavesicami svetle in temne barve, natančno je retuširal in upošteval lastnosti različnih vrst fotografskega papirja. Izbruh vojne leta 1914 je bil, žal, tudi začetek konca Pelikanovega delovanja v Idriji. Bil je mobiliziran in dodeljen češkemu regimentu na meji z Romunijo. V vojaški suknji je moral preživeti vsa štiri leta vojne, imel pa je to srečo, da je lahko z uradnim dovoljenjem opravljal fotografsko obrt. Žena Marijana je medtem doma vodila atelje in v siju petrolejke izdelovala fotografije. K svojemu poslu v Idrijo se je Pelikan vrnil šele konec leta 1918, toda le za kratek čas. Kmalu je postal sumljiv novim italijanskim oblastnikom. Kot narodno zaveden sokol in navdušen planinec je prevzel položaj tajnika idrijske podružnice Planinskega društva Slovenije ter se uprl zahtevam, naj bi slovenska imena planinskih postojank spremenili v italijanska. Pred grozečimi sankcijami se je poleti 1919 iz Idrije umaknil v Celje, odkupil moderen atelje fotografa Johanna Martina Lenza iz leta 1898 in nato skoraj šestdeset let nadaljeval bleščečo ustvarjalno kariero. Novi lastnik Pelikanove idrijske hiše je postal mehanik in taksist Ivan Bajt, ki je atelje predelal v skladišče. Pelikanova idrijska zbirka plošč je po večini izgubljena ali uničena, le nekaj primerkov je ohranjenih v zbirki plošč Srečka (Felixsa) Bajta, te pa zdaj hrani idrijski muzej. O bogati in raznovrstni Pelikanovi ustvarjalnosti v Celju v okviru pričujočega zapisa ni mogoče govoriti. Poudariti velja le nekaj ključnih dejstev. Brez dvoma je Pelikan (skupaj z ženo ter hčerkama Nado in Boženo) pomembno sooblikoval podobo slovenske fotografije, saj so ga dolga leta šteli za enega najboljših slovenskih (in jugoslovanskih) poklicnih fotografov. Celju je zapustil domala razkošen dokumentarni in umetniški opus, svojo dejavnost (podružnice) pa je razširil tudi v znane zdraviliške kraje, zlasti v Rogaško Slatino. Njegovi osrednji tematski sklopi so bili ateljejski portreti, mestne panorame in vedute, planinski motivi, industrijski obrati, zdravilišča, turistični in reportažni posnetki, prizori iz vsakdanjega življenja in pomembni dogodki, krajinska tematika, podobe znanih osebnosti in še marsikaj. Številni motivi so izhajali kot razglednice oziroma kot reprodukcije v knjigah in revijah. Levji delež Pelikanove zapuščine je zbral in uredil Muzej novejš

Zaposlimo

vaš denar.

Samo dobro naložen denar lahko dobro dela za vas. S pomočjo naših svetovalcev lahko svoje premoženje na enem mestu učinkovito naložite in razporedite v klasično varčevanje in depozite, varčevanje in naložbe z življenjskim zavarovanjem in v vzajemne sklade.

Klasična varčevanja in depoziti

Izbirate lahko med različnimi oblikami klasičnih bančnih varčevanj in depozitov, za različna časovna obdobja, v domači in tuji valuti.

Bančno zavarovalništvo

Izbirate lahko med varčevanjem in različnimi naložbami denarja, ki imajo vključeno življenjsko zavarovanje. Odločite se lahko za postopno varčevanje ali enkratni polog prihrankov in po ljubno izberete zavarovalno kritje.

Naložbe v vzajemne sklade

Varčujete lahko v delniških, obvezniških in kombiniranih vzajemnih skladih, ki imajo sredstva vložena v vrednostnih papirjih tako na domačem kapitalskem trgu kot tudi na največjih kapitalskih trgih v svetu. Tudi v vzajemnih skladih lahko varčujete po svojih zmogljivostih; z enkratnim vplačilom ali postopnim varčevanjem v manjših zneskih prek varčevalnih načrtov.

www.nlb.si

ljubljska banka

Nova ljubljanska banka d.d. Ljubljana

Vse na enem mestu

zgodovine Celje, v katerem je shranjenih skoraj 17.000 njegovih originalnih fotografij in skoraj 1.000 fotografskih plošč. Celjski muzej in Mohorjeva družba Celje sta leta 1996 izdala zajetno monografijo z naslovom »Josip Pelikan – slovenski fotograf«, kot kulturni spomenik pa je bil obnovljen tudi Pelikanov kovinsko-stekleni fotografski atelje v Celju ◀

Janez Kavčič

PROKOSčlan **KOLEKTORGROUP**

TRGOVINA IN POSREDNIŠTVO^v

Lapajnetova 9, Idrija

PROKOS**PROKOS****PROKOS****PROKOS****PROKOS****PROKOS****PROKOS****PROKOS****PROKOS**

Certified ISO 9001 : 2000 by

BVQi**PROKOS**

**Odkup in prodaja odpadnih surovin,
trgovina z izdelki črne in barvne metalurgije,
posredovanje proizvodnih storitev,
prodaja komutatorjev za rezervne in nadomestne dele.**

KOLEKTORGROUP

KOLEKTORGROUP ČASOPIS • avgust 2005

2) Koncern Kolektor Group spet Boschev dobavitelj leta

- Nemški Bosch je v desetletju že tretjič idrijski Kolektor razglasil za najboljšega dobavitelja komutatorjev

4) Inovatorji leta 2004

- Priznanja tokrat Valentinu Pirihu, Marku Leskovcu in Dragu Podobniku

12) Dan Kolektorja

- Osmič po vrsti so se že srečali člani kolektiva in letos prvič tudi njihove družine

Tradicionalni, letos že osmi Dan Kolektorja

V športnem parku pred Modro dvorano v Idriji in v bližnji Mejci so se že osmič zapored srečali delavci družb, povezani v koncernu Kolektor Group, prvič pa so se med seboj pomerili tudi njihovi družinski člani. Na osrednjem prizorišču pod šotorom, kjer je za zabavo skrbel ansambel Avia Band, je bilo tretjo julijsko soboto še čez polnoč zelo živahno. Pred tem so na obeh prizoriščih potekali družabna tekmovanja udeležencev in nastopi različnih športnih skupin, od domačih karateistov do kotalkarjev iz Renč in sabljačev iz Maribora, v bližnji Mejci pa so bili otroci dejavni v delavnicah, pomerili pa so se tudi v različnih športnih aktivnostih. Za presenečenje in pravo pašo za oči je poskrbel Tomo Poljanec, akrobatski pilot Alpskega letalskega centra iz Lesc, ki je prazniku v čast nad Idrijo izvedel nekaj odličnih letalskih mojstrov. Sledili sta podelitev nagrad inovatorjem leta 2004 in razglasitev najboljših športnikov, udeležencev letošnjih športnih iger Kolektorja v dveh zimskih in enajstih letnih disciplinah. V skupnem seštevku točk je spet zmagala Divizija B in tako ohranila lani osvojeni prehodni pokal. Zbrane je nagovoril tudi predsednik uprave Skupine Kolektor Stojan Petrič. Osrednjo pozornost je namenil poslovanju koncerna med lanskim in letošnjim Dnevom Kolektorja. Kot je dejal, so se poslovni rezultati v tem času poslabšali, predvsem zaradi dražjih vhodnih materialov, nizkega tečaja dolarja, manjše prodaje na evropskem tržišču in nižjih prodajnih cen. Dobra plat Kolektorjeve zgodbe pa je, da je še vedno vodilni po tehnologiji, saj komutatorje, izdelane po enaki tehnologiji, prodaja na vseh celinah sveta. Da je temu res tako, priča tudi najnovejše priznanje »dobavitelj leta«, ki ga je Kolektorju podelil njegov največji kupec, nemški Bosch.

Kolektor spet Boschev najboljši dobavitelj

Nemški koncern Robert Bosch je Kolektor Group razglasil za najboljšega dobavitelja v minulih dveh letih. To priznanje so predstavnikom idrijske družbe podelili 6. julija letos na prireditvi v Boschevem inženirskem centru za avtomobilske tehnologije v Abstattu pri Heilbronn. Na fotografiji s podelitve so od leve proti desni: direktor kakovosti v koncernu Bosch Group Manfred Möllendorff, vodja skupnega oddelka Boscheve nabave in logistike, dr. Gerhard Turner, zastopnik Kolektorjeve prodajne mreže Comtrade v Nemčiji Klaus Nüssle in predsednik koncerna Kolektor Group Stojan Petrič. Kolektor je tovrstno Boschevo priznanje v zadnjih desetih letih prejel že tretjič, to pa dokazuje, kako pomemben je ta izdelovalec vseh vrst komutatorjev kot strateški dobavitelj tega nemškega koncerna. Kolektor se je v sam vrh Boschevih dobaviteljev prebil z logističnimi, razvojnimi, tehničnimi in tudi cenovnimi pričakovanji svojega največjega kupca. Bosch namreč Kolektor že vrsto let obravnava kot razvojnega partnerja za večino programov razvoja elektromotorjev in drugih proizvodov. Tako sta bila v Kolektorju popolnoma na novo skonstruirana grafitni komutator za bencinsko črpalko in komutator za elektromotor za servotronik, napravo, ki bo v nekaj letih nadomestila zdajšnje hidravlične oziroma tako imenovane servovolane.

Koncern Robert Bosch izmed svojih več kot deset tisoč dobaviteljev iz vsega sveta najboljšo izbira vsaki dve leti. V prvi

fazi opravi ožji izbor, v katerega vključi polovico dobaviteljev (letos 51 odstotkov), potem pa jih v posameznih segmentih dobave odstotek razglasi za najboljše.

Letos je Bosch nagrado podelil že desetič.

Odločilna merila pri ocenjevanju so kakovost, cene in zanesljivost dobav.

Ker je za ta koncern ključnega pomena predvsem kakovost, imajo dolgoročno perspektivo sodelovanja z njim le tista podjetja, ki zares izdelujejo produkte vrhunske kakovosti, tem pa je potem omogočen tudi razvoj ob boku Boscha. »V tem pogledu ne sklepamo kompromisov,« je na slovesni podelitvi letošnjih nagrad dejal predsednik uprave koncerna Robert

Na področju dobav komutatorjev je bil Kolektor Group ob priznanju za leti 2003 in 2004 največji in najboljši dobavitelj že za leti 1999 in 2000, še prej pa tudi za leti 1995 in 1996. Sicer pa so v zadnjih desetih letih Kolektor razglasili za najboljšega dobavitelja tudi drugi njegovi pomembni kupci. To laskavo priznanje mu je najprej, že leta 1994, podelil francoski Valeo, nato italijanski GATE in za njim še ITT Automotive.

Bosch GmbH Franz Fehrenbach. Zelo pomembni merili za pridobitev nagrade »najboljši dobavitelj« sta poleg omenjenih tudi pripravljenost določenega dobavitelja za trajnostni razvoj izdelkov in storitev ter tehnološka dovršenost proizvodnih procesov.

BOSCH

Bosch je Kolektorjev največji kupec in s 40 milijardami evrov letnega prometa pravi industrijski gigant. Skupina Bosch kupi blaga in storitev za polovico te vrednosti, od tega kar 54 odstotkov zunaj Nemčije.

Med slovenskimi podjetji jih ni veliko, ki se že lahko pohvalijo s tolikšnim številom tovrstnih priznanj, prav tako pa tudi ni veliko takšnih, ki bi bila tako intenzivno vključena v evropsko industrijo, še posebej avtomobilsko, kot je prav Kolektor. Idrijski družbi to uspeva zaradi visoke stopnje tehnoloških znanj, razvite industrijske kulture in blagovne znamke, ki je sinonim dobrega in zanesljivega dobavitelja. Kakršen koli zastoj v Kolektorjevih produkcijskih centrih doma in po svetu bi namreč ogrozil proizvodnjo tudi pri kupcih in ustavil proizvodne trakove v tovarnah izdelovalcev avtomobilov. Vsi omenjeni kupci namreč za avtomobilsko industrijo izdelujejo sestavne dele, v katere so vgrajeni Kolektorjevi komutatorji.

Filip Šemrl

Inovativna dejavnost v koncernu

Do leta 1998 je v družbi KOLEKTOR veljal pravilnik o inovativni dejavnosti, ki je temeljil na izračunavanju prihrankov, ki so bili posledica prijavljenih inovacij. Te je ocenjevala posebna komisija, ki je na podlagi podatkov, zbranih na različnih področjih, kot so bili razvoj, tehnologija, zagotavljanje kakovosti, finance ..., izračunala prihranke in po posebnih formulah tudi višino nadomestila oz. nagrade. Te so bile v posameznih primerih precej visoke, postopek od prijave inovacije do izplačila pa dolgotrajen in zapleten. Večkrat se je prav zaradi tega pojavljalo negotovanje, več pa je bilo tudi pritožb na račun višine nadomestil. Posledica tega je bilo občutno zmanjšanje števila prijavljenih inovacij. Tako jih je bilo leta 1997 prijavljenih le 15.

V podjetju je bila tehnična kultura vedno na zavidljivi ravni in tako je še dandanes, saj se je v teh krajih razvijala polnih 500 let. Treba je bilo samo ustrezno motivirati zaposlene, da so svoja razmišljanja usmerili v izboljševanje produktivnosti, kakovosti izdelkov in delovnih razmer. Za ta namen so sprejeli tudi nov organizacijski predpis INOVATIVNA DEJAVNOST, ki je poenostavil postopek prijave inovacije in postopek ocenjevanja, poleg tega pa je občutno skrajšal čas od prijave do izplačila nagrade.

Poglavitne spremembe so pri vzpostavitvi ustreznega sistema vrednotenja in nagrajevanja, podelitvi odgovornosti za vodenje malih izboljšav delovni skupini v okviru projekta TPM (Total Productive Maintenance) ter pri poenostavljenem postopku prijave. Boljši izmenjavi informacij je namenjena tudi računalniška baza podatkov, ki je prek intraneta dostopna vsem zaposlenim.

Spremenjen sistem spodbuja:

- **USTVARJALNOST** – Velika večina prijavljenih inovacij (95 %) je uresničenih že pred prijavo, zato so njihovi rezultati znani. Avtorji, ki se na svojih delovnih mestih vsak dan ukvarjajo z različnimi problemi, izvedejo izboljšave tako, da so jim pisane na kožo. Izboljšave ne zahtevajo velikih stroškov oziroma investicij.
- **MNOŽIČNOST** – Sistem nagrajevanja temelji na oceni pomembnosti predloga oziroma prihrankov, ki so posledica izboljšave, nagrade pa so hitro izplačane.

Enoten proces inovativne dejavnosti poteka tudi v pridruženih podjetjih Ascom in Prokol, izboljšave, ki so posledica inovativnih predlogov, pa so uvedene tudi v podjetja Skupine Kolektor Group po svetu.

Inovatorji lahko svoje izboljšave prijavijo v štiri kategorije:

- **MALE IZBOLJŠAVE** – vrednost nagrade je od 5.000 do 15.000 SIT. Za vodenje malih izboljšav je pristojna skupina, ki deluje v okviru podprojekta sistema TPM (Total Productive Maintenance). Za tovrstne izboljšave je značilno, da višino nagrade določijo kar v okolju, iz katerega izboljšava izvira. Na ta način se postopek do izplačila zelo poenostavi in pospeši. Zaposleni so motivirani, da prijavijo tudi najmanjše izboljšave, ki so jih izvedli, in da razmišljajo o novih.
- **KORISTNI PREDLOGI** – vrednost nagrade je od petine povprečne plače do ene povprečne plače, izplačane v podjetju v zadnjih treh mesecih.
- **TEHNIČNE IZBOLJŠAVE** – vrednost nagrade je od ene povprečne plače navzgor.
- **IZUMI.**

Število inovacij po opredelitvi inovacije (tipu) po letih

Leto	Izum	TI	KP	MI	Zavrjneno	Nerešeno	Skupaj
'93	2	5	11				18
'94	1	6	18				25
'95	1	7	15				23
'96	0	1	17				18
'97	0	3	12				15
'98	0	3	12	57	15	1	88
'99	1	16	32	98	12	0	159
'00	1	20	48	78	11	3	161
'01	2	21	81	118	15	2	239
'02	0	26	100	207	22	4	359
'03	3	18	92	236	19	0	368
'04	3	15	60	223	4	0	307

Za prijavljene inovacije (male izboljšave, koristni predlogi, tehnične izboljšave) je bilo leta 2002 izplačanih 16.612.500 sit, leta 2003 16.965.000 sit in leta 2004 11.054.500 sit. (Vsi zneski so neto).

Koristne predloge in tehnične izboljšave ocenjujejo direktorji organizacijskih enot, iz katerih izboljšava izvira, skupaj z direktorji podjetja. Sam postopek od prijave do izplačila nagrade ne traja dlje od treh mesecev.

Od leta 1998 naprej se število prijavljenih inovacij skokovito povečuje, le lani jih je bilo nekoliko manj. To je razvidno tudi iz zgornje tabele.

Za podporo inovativni dejavnosti deluje tudi baza podatkov o vseh prijavljenih inovacijah. V njej so evidentirani vsi ključni podatki o posamezni izboljšavi, omogoča pa tudi iskanje na podlagi različnih parametrov. Baza podatkov je dostopna na intranetu, zato je dostopna vsem zaposlenim.

Inovativno dejavnost usklajuje skupina, ki deluje v okviru TPM-a. Njeni člani so zaposleni iz vseh organizacijskih enot, pristojni za to področje. Na občasnih sestankih obravnavajo problematiko, pregledajo prijavljene inovacije v minulem obdobju ter izmenjajo mnenja. Izberejo zanimive inovacije, ki jih je mogoče uporabiti v različnih organizacijskih enotah, ter na ta način širijo izboljšave.

Vsako leto izberemo inovatorje leta za posamezne kategorije za prejšnje leto, uradno pa jih razglasimo na Dnevu Kolektorja, ko jim podelimo tudi praktične nagrade. Lani smo jim omogočili tudi ogled sejma v tujini.

Število inovacij po posameznih organizacijskih enotah po letih

	2001	2002	2003	2004
A	91	81	41	66
B	60	116	156	123
C	31	51	47	36
D	20	14	5	0
VZDRŽEV.	8	25	17	17
ORODJARNA	9	23	14	10
ZAG. KAKOV.	1	2	0	2
VLEK	7	22	28	29
PROKOL	2	9	24	3
ASCOM	10	16	36	17
Razvoj				3
Uprava				1
SKUPAJ	239	359	368	307

Inovatorji leta 2004 so postali: Drago Podobnik iz Divizije A za področje malih izboljšav, Marko Leskovec iz Divizije B za področje koristnih predlogov in Valentin Pirih iz iste divizije za področje tehničnih izboljšav. Nagrade jim je na Dnevu Kolektorja podelil direktor za proizvodno poslovno področje Kolektorja PRO Valter Leban.

V Skupini Kolektor je vzpostavljen dokaj dober sistem inovativne dejavnosti, o tem pa sem se prepričal tudi na srečanju, na katerem je šest slovenskih podjetij (Iskra Avtoelektrika, Domel, Gorenje, Revoz ...) predstavilo svoje sisteme tovrstne dejavnosti. Iz vseh predstavitev sem lahko izluščil, da imajo vsi podobne probleme (dolgotrajne in zapletene postopke), v podjetjih, v katerih se pojavlja veliko število prijavljenih inovacij, pa gre po večini le za predloge izboljšav (Revoz), za katere je nagrada npr. 1000 SIT.

Naša prednost je gotovo v visoki tehnični kulturi in znanju zaposlenih, pa tudi v samoiniciativnosti zaposlenih, saj ti izboljšave po navadi najprej izvedejo, šele potem pa jih prijavijo. Te dejavnosti podpira tudi ustrezen sistem nagrajevanja, katerega cilj je vzpodbujati zaposlene k nadaljnemu razmišljanju o izboljšavah.

Tako dobri rezultati na tem področju sovpadajo s širitvijo družbe in graditvijo novih proizvodnih hal, zato je bilo v tem obdobju tudi veliko priložnosti za izboljšave. To potrjuje tudi nekoliko manjše število inovacij v letu 2004, ko so se priložnosti zanje začele zmanjševati.

Ohranjanje in zviševanje ravni inovativne dejavnosti bomo v prihodnosti zagotavljali z izboljševanjem sistema tovrstnih dejavnosti in motiviranjem zaposlenih.

Srečko Gregorač

Inovatorji leta 2004

Tehnične izboljšave:

Valentin Pirih, Divizija B

Inovator Valentin Pirih je zaposlen kot specialist na končnih linijah grafitnih komutatorjev v Diviziji B. Svoje bogate izkušnje, ki si jih je v preteklosti pridobil tudi v strojegradnji, s pridom uporablja pri uvajanju koristnih izboljšav in sprememb strojev. Posledica teh so predvsem zmanjševanje števila zastojev, ki se pojavljajo pri manipulaciji izdelkov do delovnih postaj, skrajšani cikli postopkov na strojih, povečanje produktivnosti ter zmanjševanje izmeta.

V prid odločitvi, da nagrado inovator leta 2004 za področje tehničnih izboljšav podelimo prav Valentinu Pirihu, govorijo njegovi predlogi za predelavo stružnice Benzinger H2V za struženje stopnic in posnemanje igle na HPG-surovcih, za predelavo vpenjalnih klešč za prenašanje komutatorjev na stroju za električno in ohmsko kontrolo – URO, za izboljšavo priprave za vrtnanje dolivkov, za izboljšavo glave za merjenje upornosti ter njegova zavzetost in vnema pri reševanju problemov, s katerimi se vsakodnevno srečuje.

Koristni predlogi:

Marko Leskovec , Divizija B

Marko ima žilico za izboljšave. Svojo inovativno miselnost in svoje znanje, ki je med drugim tudi plod izkušenj iz domače delavnice, s pridom prenaša tudi na orodja in procese, s katerimi se srečuje pri svojem delu v našem podjetju. Za tehnično izboljšavo pregibne gredi za centriranje rezkarja, za koristna predloga matice za nastavljanje vzdolžnega suporta, za določitev nove geometrije noža za struženje stopnice ter za štiri male izboljšave v letu 2004 (to so izboljšava montaže urice za nastavljanje noža, sprememba geometrije matrice za izbijanje dna, izboljšava nosilca noža ter izdelava pregrad na saržerjih pri operaciji struženje HPG-surovcev) je Marko Leskovec, urrejevalec na linijah HPG v temeljni enoti dela HPL/HPG-linije surovci v Diviziji B, prejel naziv inovator leta 2004 za področje koristnih predlogov.

Male izboljšave:

Drago Podobnik, Divizija A

Drago Podobnik je vesten in dober delavec, ki noče, da bi mu bilo na delovnem mestu dolgčas, zato stalno išče nekaj novega. Od transportnega delavca se je razvil v zanesljivega vzdrževalca strojev za avtomatsko električno in optično kontrolo. Vedno je pripravljen sodelovati ali pa je sam pobudnik za razvoj novih načinov nastavitve optične kontrole, da bi na ta način čim bolj optimizirali proces in čim bolj zmanjšali izmet. Poleg izostrenega občutka za nastavljanje posameznih parametrov optičnih kamer ga odlikuje tudi korekten odnos do dela in sodelavcev. Za njegove izboljšave v minulem letu mu podeljujemo nagrado inovator leta 2004 za področje malih izboljšav.

AKTUALNO

Redna letna skupščina družbe FOND, d. d.

Redna letna skupščina družbe FOND je sklicana za 23. 8. 2005. Na njej se bodo delničarji seznanili z letnim poročilom za leto 2004, odločali bodo o delitvi dobička ter razrešnici upravi in nadzornemu svetu, poleg tega pa bodo imenovali revizorja za poslovno leto 2005 in člane novega nadzornega sveta. Poslovanje družbe je bilo v letu 2004 dobro. Nadzorni svet je obravnaval poslovno poročilo in na tej podlagi poslovanje družbe v letu 2004 ocenil kot uspešno. Zato je tudi predlagal, da naj bi bila v letu 2005 izplačana dividenda 4.400 SIT bruto oz. 3.300 SIT neto na delnico. Dividenda bo izplačana septembra 2005. Ker bo zdajšnjemu nadzornemu svetu mandat potekel novembra letos, je nadzorni svet predlagal skupščini, naj v novi nadzorni svet znova predlaga Stojana Petriča, Francija Kacina in Jožefa Rupnika.

Skupščina FMR Holding, d.d.

Tudi skupščina FMR Holding, d. d., bo 23. 8. 2005. Nadzorni svet skupščini predlaga sprejetje sklepa o delitvi dobička, po katerem bi delničarjem pripadla dividenda 200 SIT bruto oz. 150 SIT neto na delnico. Dividenda bo predvidoma izplačana septembra 2005.

Skupščina FMR, d.d.

Skupščina FMR, d. d., bo 22. 8. 2005. Tudi poslovanje družbe FMR, d. d., je bilo v poslovnem letu 2004 uspešno. Skupščina bo odločala o delitvi bilančnega dobička. Nadzorni svet skupščini predlaga sprejetje sklepa o delitvi dobička, po katerem bi delničarjem pripadla dividenda v višini 132 SIT bruto na delnico. Poleg tega bo skupščina odločala tudi o imenovanju revizorja za poslovno leto 2005.

Nataša Luša

Postavitev proizvodnje feritov na Kitajskem

Vodilnim v družbi Iskra Feriti je bilo že od leta 2000 naprej jasno, da bodo morali postaviti na Kitajskem svojo proizvodnjo feritov, če bodo hoteli obdržati svoje evropske in ameriške kupce, ki so že preselili svojo proizvodnjo v to daljnovzhodno državo. Ker so bile poslovne razmere v družbi v zadnjih letih zelo težavne, tega koraka niso mogli uresničiti do jeseni 2004, ko jim je Kolektor Group ponudil sobivanje v svojem že ustanovljenem podjetju Kolektor Commutator (Wuxi) Co.,Ltd v kraju Vuši.

Vodstvo družbe je ponudbo sprejelo in se odločilo, da bo v prvi fazi preselilo zadnji del proizvodnega procesa (brušenje in finalizacijo), ki obsega delovno intenzivne operacije. Imenovalo je projektno ekipo, odgovorno za izvedbo projekta. Konec oktobra lani je sledil prvi delovni obisk, katerega poglavitni cilji so bili:

- ogledati si prihodnjo proizvodno lokacijo in preveriti »lay-out«
zamišljene proizvodnje na tem prostoru,
- izbrati in naročiti najpomembnejšo proizvodno opremo pri kitajskih dobaviteljih ter
- izbrati tim kitajskih inženirjev, ki naj bi pozneje postali nosilci naše proizvodnje v tej državi.

S kolegom Igorjem sva zastavljene cilje po večini dosegla, hkrati pa sva dobila prve, zelo pozitivne vtise o Kitajski.

Mesto Vuši je razmeroma majhno (ima »samo« 1,2 milijona prebivalcev), hkrati pa zelo moderno. Leži približno 200 km zahodno od Šanghaja ob obali jezera Tajhu (veliko je »samo« 7.000 km²), skupaj z bližnjimi mesti v širši okolici Šanghaja pa je tudi najrazvitejši del Kitajske. Naša tovarna stoji v novi industrijski coni (Wuši New District), ki je vzorno urejena tudi za najzahtevnejše zahodnoevropske standarde. Razprostira se na površini, ki obsega vsaj polovico površine mesta Ljubljana, na tem območju pa za zdaj deluje približno 700 družb najbolj znanih blagovnih znamk, kot so: Siemens, Philips, General Electric, Sony, Panasonic, Alcatel, itd. Ker javni prevoz še ni ustrezno urejen, morajo družbe same organizirati prevoz svojih delavcev na delo in nazaj.

Do konca leta smo podpisali vse pogodbe za dobavo opreme, zaposlili še tri kitajske inženirje in organizirali vse potrebno za njihovo šolanje, ki je potekalo približno mesec dni, tj. do sredine februarja v Sloveniji. Sočasno je potekala tudi izdelava opreme, tako da je bila pripravljena za prevzem konec februarja. Takrat smo trije člani tima znova odpotovali na Kitajsko, da smo skupaj s kitajskimi inženirji od dobaviteljev prevzeli opremo ter poskrbeli za njeno postavitev, priključitev in zagon v naši tovarni. Poleg najpomembnejše proizvodne opreme smo morali izbrati in kupiti še vso preostalo pomožno, kontrolno in skladiščno opremo, pa tudi vso pisarniško opremo – od računalnikov, tiskalnikov in telefaksov do papirja in pisalnega pribora.

Ta faza je bila zelo zahtevna, saj marsikaj ni bilo narejeno tako, kot smo se dogovorili, pa tudi dobavni roki za posamezno opremo so bili precej daljši, kot so nam najprej zagotovili. Ne glede na vse to pa je bil največja ovira mraz, s katerim smo se spopadali prav na vsakem koraku. Po kitajskih standardih na geografski širini tega mesta (nekoliko južneje od Sicilije) namreč ni predpisano ogrevanje stanovanjskih in javnih prostorov. Zato je lahko bivanje in delo pri nekaj stopinjah nad ničlo in na stalnem vetru oz. prepihu zelo neprijetno. Zlasti težavno je bilo delo inženirjev, ki so preizkušali opremo v prostorih dobaviteljev. K sreči je bila na naši lokaciji kmalu priključena elektrika, tako da smo s klimatskimi napravami lahko ogrevali vsaj pisarniške prostore.

Kljub vsem težavam nam je do konca marca uspelo kupiti in usposobiti za delo celotno ključno proizvodno in drugo opremo ter sočasno najeti in izšolati prvih šest proizvodnih delavcev. Celotna kitajska ekipa se je ob pomoči naših inženirjev aprila in maja usposobila za proizvodnjo vseh, ta hip aktualnih izdelkov ter pripravila vzorce za vnovično testiranje pri kupcih. Med čakanjem na rezultate testiranja smo do konca pripravili vso tehnično, kontrolno in proizvodno dokumentacijo ter jo podprli z informacijsko podporo SAP, kakršno imajo tudi vse druge družbe v okviru Kolektor Group. Prav tako smo vsebinsko dodelali ter informacijsko podprli in testirali tudi logistično podporo, zlasti pri vходу v proizvodnjo.

Zdaj, torej sredi julija 2005, lahko ugotovimo, da je selitev proizvodnje feritov na Kitajsko tehnično končana. Za zagon proizvodnje so zagotovljeni tako prostor, oprema, kadri, izdelki,

organizacija, informatika ... Takoj po potrditvi vzorcev (del teh smo že pridobili) bodo nova naročila za kitajski trg proizvedena v tovarni v mestu Vuši. Navzočnost naših inženirjev pri zdajšnjem programu izdelkov ni več potrebna, tako da se bodo vključili samo ob morebitnem uvajanju zahtevnih novih izdelkov oz. ob morebitnih nepredvidenih dogodkih.

Ob koncu naj poudarim, da je bila uspešna izvedba projekta v razmeroma kratkem času mogoča tudi zato, ker nam je na začetku našega projekta Kolektor Group omogočil pridobiti:

- že registrirano podjetje Kolektor Commutator (Wuxi) Co.;
- objekt, ki je bil tako rekoč pripravljen na vselitev, ter
- prvo zaposleno kitajsko inženirko, gospodično Janie Ji Xue Ping, ki nam je zelo pomagala zlasti na začetku projekta.

Brez vsega tega in brez stalne nesebične pomoči vodje celotnega projekta »Kitajska« g. Jurija Kleindiensta ter začasnega direktorja nove družbe g. Igorja Bogataja bi izvedba projekta potekala občutno dlje, če bi bila sploh mogoča. Bilo pa bi krivično, če ob tej priložnosti ne bi omenil tudi najožje tehnične ekipe projekta, tj. Igorja Zormanana, Tomaža Močnika, Igorja Žgajnarja in Andreja Svetičiča, saj so prispevali levji delež h končni realizaciji projekta. Upam, da bodo od projektnege tima zdaj prevzele štafetno palico druge službe (zlasti trženje) ter s pridobitvijo novih naročil in kupcev potrdile upravičenost selitve proizvodnje feritov na Kitajsko.

Marko Živec

Kolektor PRO bo proizvodnjo velikih komutatorjev preselil v Bosno

V mestu Laktaši v Bosni in Hercegovini bo 1. oktobra svoja vrata odprla tovarna Kolektor Bosna, v kateri bodo izdelovali velike komutatorje, ki so jih doslej izdelovali v Diviziji C. S tem se bodo sprostile proizvodne površine v Idriji, tako da naj bi tja preselili delovno intenzivnejše programe komutatorjev iz koncernovega hčerinskega nemškega podjetja Kautt&Bux in programe s področja plastike.

Za razliko od vseh preostalih Kolektorjevih proizvodnih družb doma in po svetu bo proizvodnja v novi tovarni urejena po tako imenovani transnacionalni mentaliteti, je med pripravami na njeno odprtje povedal direktor Kolektorja PRO za proizvodno poslovno področje Valter Leban. Glede na to bodo za proizvodnjo v tej

tovarni skrbeli izključno ljudje iz lokalnega okolja, v tem primeru iz Laktašev. Zato bo štirinajst delavcev, ki bodo sestavljali jedro ključne proizvodnje v hali, ki jo je bilo treba za nove potrebe preurediti, še do sredine septembra na usposabljanju v Idriji. Opremo za proizvodnjo majhnih serij velikih komutatorjev bodo iz Idrije preselili v novo tovarno v drugi polovici septembra, tako da bo 1. oktobra v njej že lahko stekla redna proizvodnja. Med nedavno končanim kolektivnim dopustom so na stari lokaciji v Idriji poskrbeli za izdelavo potrebnih količin komutatorjev na zalogo. Na fotografijah sta nova Kolektorjeva tovarna v Bosni in skupina delavcev, ki je med usposabljanjem v Idriji nastanjena v penzionu Kmečki hram v Idrški.

novicami. Približno vsak deseti obiskovalec slovenskega dela predstavitve si ogleda tudi spletno različico Komunitatorja. Omembe vredna posebnost pri obisku strani Kautt & Bux je relativno veliko število obiskovalcev, ki si ogledajo strani z aktualnimi zaposlitvami.

Od kod prihajajo obiskovalci

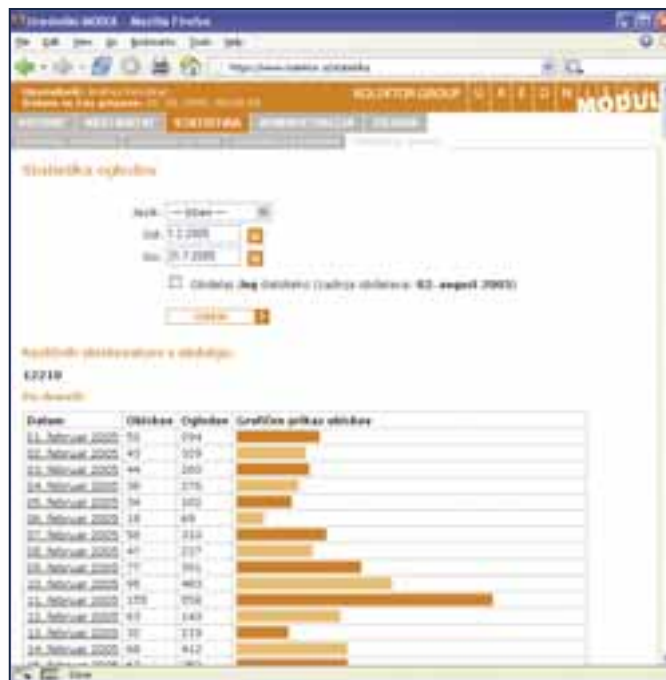
Skladno s splošnimi trendi na svetovnem spletu tudi Kolektorjeve spletne strani obiskovalci največkrat najdejo prek iskalnikov. Število obiskovalcev iz iskalnika Google pri predstavitvi Skupine Kolektor prekaša obiskovalce iz iskalnika Najdi.si za 20 odstotkov, pri predstavitvi Kolektor PRO pa je razmerje obratno – Najdi.si je »pripeljal« kar 75 odstotkov več obiskovalcev kot Google. Feritom Google pripelje celo dvakrat več obiskovalcev kot Najdi.si, opaziti je tudi rastoč delež obiskovalcev iz lokalnih različic Googla (nemški, francoski, italijanski pa vse do romunskega in argentinskega). Kautt & Bux dobi nekaj obiskovalcev tudi prek lokalnega mestnega portala.

Ne glede na razmerja vsi podatki nakazujejo, da je izjemnega pomena prilagoditev in optimizacija spletnih strani, ki morajo biti čim bolj prijazne iskalnikom. Le tako lahko privabimo obiskovalce brez večjega vložka v oglaševanje, sponzorirane povezave ali vpise v specializirane imenike.

Zanimivi so še izrazi, s pomočjo katerih obiskovalci v iskalnikih najdejo Kolektorjeve strani: poleg »komutatorskih« (Kolektor, Kolektor Group, komutator, commutator) obiskovalce predvsem na strani skupine zelo pogosto pripelje iskanje imena predsednika uprave g. Stojana Petriča, iščejo se tudi prosta delovna mesta in štipendije.

Splet kot vir prodajnih namigov

Poslovno najbolj koristni podatki so urednikom spletnega mesta na voljo ob analizi obiskovalcev spletnega kataloga. V zameno za brezplačen dostop do kataloga komutatorjev (Kolektor PRO) ali za dostop do dokumentov v katalogu feritnih jeder (Feriti) se morajo obiskovalci na spletnem mestu prijaviti. Izkušnje kažejo, da je lažnih prijav zelo malo, predvsem pri Feritih pa število prijav lepo konstantno raste. Ob izločitvi obiskovalcev iz izobraževalnih ali raziskovalnih ustanov in morebitnih konkurentov pa prodajna

služba vsak teden dobi pet do deset konkretnih prodajnih namigov. Sistem namreč tedensko samodejno obvesti urednika o novih obiskovalcih in celo o tem, kateri obiskovalci so bili zadnji teden aktivni in katere vsebine so jih zanimale. Vsaka povečana aktivnost je za prodajno službo lahko signal, da bi veljalo s potencialnim kupcem stopiti v kontakt tudi po drugi poti.

Najlepše pri tovrstnem načinu dela je, da splet prek iskalnikov odpira podjetjem poti na popolnoma nove trge. Med prijavljenimi obiskovalci so potencialni kupci s celega sveta. Zadnje prijave tako prihajajo iz Švice, Hrvaške, Slovenije, Hong Konga, Madžarske, Nemčije, Švedske, Nizozemske in Indije. Res bi lahko rekli, da imamo cel svet »na žičku«.

Andrej Remškar

Urednikom je aktualna statistika vedno na voljo v Creatimovem uredniškem modulu, s katerim upravljajo spletno mesto.

Kolektor Group sodeloval na sejmu CWIEME

Nemška prestolnica Berlin je vsako leto gostiteljica enega najpomembnejših sejmov, na katerem se zberejo razstavljalci industrijske opreme za proizvodnjo elektromotorjev in sestavnih delov zanje, seveda tudi komutatorjev. Na njem nikoli ne manjka noben pomembnejši tovrstni evropski in svetovni proizvajalec. Kolektor Group se je predstavil z nosilnim proizvodnim programom komutatorjev, s feriti in novimi produkti, predvsem na področju plastike, elektronike in rotorjev za tako imenovane BLDC-motorje. Hkrati je bila to priložnost za predstavitev Kolektorjevih novosti na področju izdelave komutatorjev po tako imenovani tehnologiji 2M, komutatorjev z diametralnimi povezavami in komutatorjev z integriranimi magneti. Kolektor Group se je tudi na tokratnem berlinskem sejmu izkazal kot tehnološko vodilna družba in razvojni partner številnih pomembnih svetovnih proizvajalcev elektromotorjev, kot so Bosch, Siemens, Valeo in drugi. Na sejmu pa je bilo opaziti tudi okrepljeno ponudbo cenovno ugodnejših azijskih proizvajalcev komutatorjev, ki želijo prodreti na evropsko tržišče. Kolektor Group bo svojo letošnjo sejmsko predstavitev usmeril še na dve območji sveta, na katerih ima proizvodnja elektromotorjev pomembno vlogo. Najprej bo septembra sodeloval na sejmu EMCW v Indianapolisu v ZDA, novembra pa še na podobnem sejmu v Šanghaju na Kitajskem.

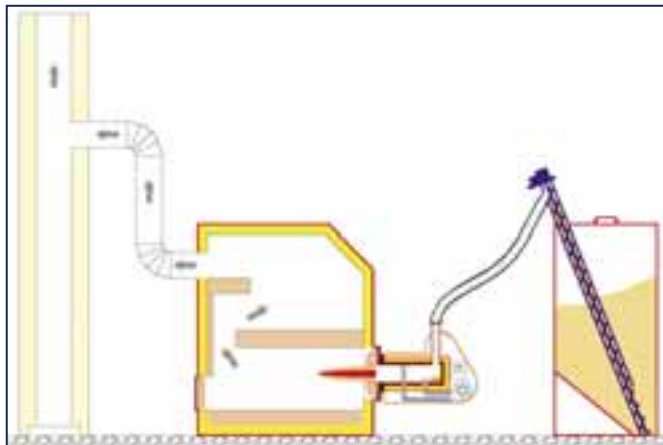
Dobro obiskan razstavljalni prostor na sejmu v Berlinu, na katerem so se predstavniki koncerna Kolektor Group srečevali s številnimi poslovnimi partnerji.

Gorilnik na pelete s toplotno močjo od 10-40 kW

Zaradi vse višjih cen nafte na svetovnih trgih, vse večje okoljevarstvene ozaveščenosti in uvajanja novih tehnologij zgorevanja goriv postaja lesna biomasa pomemben vir energije za ogrevanje objektov. Čedalje večje število evropskih držav, vključno s Slovenijo, v svojih nacionalnih programih promovira uporabo lesnega goriva. Razlogov, ki govorijo temu v prid, je precej: lesna biomasa je obnovljiv ter hkrati neizrabljen in dostopen domači vir energije, saj več kot 54 % površine Slovenije pokriva gozd. Uporaba lesne biomase omogoča hkratno negovanje gozda, prispeva k uravnoteženosti CO² in s tem k zmanjševanju posledic učinka tople grede. Les je namreč glede CO² nevtralen vir energije, saj se v ozračje sprošča le toliko ogljika, kolikor ga lahko akumulirajo rastline. Pomemben je tudi strateški vidik uporabe biomase, saj domači vir energije omogoča neodvisnost od energetske krize v svetu in s tem občutek varnosti. Po drugi strani pa dodana vrednost pri pripravi goriva in proizvodnji zgorevalnih naprav ostane doma, to pa omogoča povečanje števila delovnih mest in s tem tudi gospodarsko rast.

Podjetje KOLING iz Spodnje Idrije v sodelovanju z inovatorjem g. Andrejem Peterneljem intenzivno razvija gorilnik na biomaso, ki bo kot gorivo uporabljal lesne pelete. Tehnologija zgorevanja je predmet patentne zaščite in je plod domačega znanja. Zgorevanje poteka na podlagi izgorevanja biomase v fluidni plasti. Primerljivo je z zgorevanjem ekstra lahkega kurilnega olja (ELKO). Gorilnik odlikujeta visok izkoristek zgorevanja ter nizke emisije dimnih plinov, saj so te precej manjše od dopustnih vrednosti. Da bi si pridobili vse potrebne certifikate, bodo

Priključitev gorilnika na kotel (skupaj z dozirnim sistemom)

Gorilnik lahko priključimo na nov ali pa na že obstoječi kotel na drva ali kurilno olje. V kotlovnico lahko postavimo kotel z gorilnikom ter manjši zalogovnik. Dozirni polž prek elektromotorja z reduktorjem potiska pelete navzgor do fleksibilne cevi. Za celotno zimsko zalogo peletov pa moramo predvideti dodaten prostor za zalogovnik s poševno drsno površino iz desk ali pločevine.

gorilnik testirali tudi na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani. Pelete prek fleksibilne cevi doziramo v gorilnik iz dozirnega polža. Vžig peletov se izvede prek električnega grelca, ki segreje zrak na 550°C. Zgorevanje biomase poteka v treh fazah: sušenje, uplinjanje in gorenje, zgorevanje pa tako rekoč ne povzroča isker (ni neizgorelih delcev), zato je treba pepel iz kurišča kotla odstraniti le enkrat na mesec. Dovod zgorevalnega zraka poteka prek ventilatorja in vpihovalnih šob v zgorevalni prostor. Regulacija je popolnoma avtomatska in primerljiva z avtomatiko pri sistemih na ekstra lahke kurilno olje. Gorilnik, vsa avtomatika, grelec in ventilator z razdelilnikom zraka so združeni v kompaktnem ohišju s pokrovom.

Gorilnik na pelete z delovnim imenom ECOFLUID je namenjen za manjše porabnike toplotne energije, kot so stanovanjske hiše in gospodinjstva. Razpon toplotne moči gorilnika je od 10–40 kW.

Zelo pomembna je pričakovana življenjska doba gorilnika, saj je ta najmanj 7 let. To omogočata predvsem njegova robustnost in masivnost. Konstrukcija je zasnovana preprosto in funkcionalno. Kurišče, ki je toplotno najbolj obremenjeno, je narejeno iz zelo kakovostnega ognjevezdržnega betona. Tudi drugi sestavni deli (ventilator, reduktor, grelec) so robustni in zanesljivi.

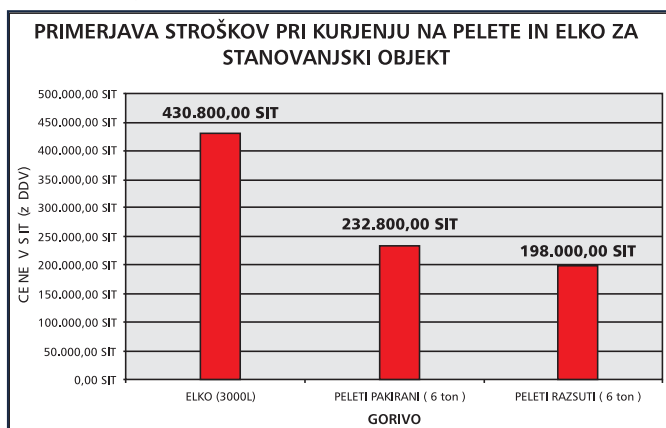
Gorilnik na pelete ECOFLUID

Lesni peleti so najprimernejše gorivo za avtomatske sisteme ogrevanja tako na podeželju kot tudi v mestih. To je standardizirano gorivo, narejeno s stiskanjem lesnega prahu, žaganja, oblancev itd. Peleti so valjaste oblike s premerom 6–8 mm in dolgi 2 cm. Energetska vrednost peletov je 4,9 kWh/kg. Glede na to se ob izgorevanju dveh ton peletov sprosti toliko toplotne energije kot pri izgorevanju 1000 litrov kurilnega olja. Vsebnost vlage je 8 %, količina pepela pa je manjša od 1 %. Gostota peletov je 650 kg na m³.

Po dogovoru s proizvajalcem peletov Enerles iz Pivke bodo ti pakirani v vrečah po 15 kg oziroma v večjih. Sicer pa bodo pelete v razsutem stanju do naročnikov prevažali s cisterno in jih s pnevmatskim prečrpavanjem po cevi pretovarjali v zalogovnik.

Stroški goriva za primer stanovanjske hiše, ki porabi 3000 l kurilnega olja oziroma 6 ton peletov. (Opomba: Cene z DDV se nanašajo na podatke distributerjev z dne 19. 7. 2005).

Izračuni pokažejo, da je ogrevanje na pelete v primerjavi z ogrevanjem na kurilno olje cenejše za 46%, če kupujemo pakirane pelete, kar za 54% pa je cenejše, če kupujemo razsute pelete.

Glede na to lahko stanovanjska hiša, ki porabi 3000 l kurilnega olja na leto, samo s prihrankom pri ceni goriva v dveh letih poplača investicijo za zamenjavo gorilnika. Stroški investicije vsebujejo zamenjavo gorilnika z dozirnimi elementi in montažo na kotel, skupaj z davkom. Poleg tega lahko posamezna gospodinjstva oziroma fizične osebe kandidirajo tudi na razpisu za državne finančne spodbude (subvencije).

Natečaj

Koling, d. o. o., razpisuje tudi natečaj za predlog tržnega imena gorilnika na pelete. Ime naj nakazuje specifičen način izgorevanja, uporabo lesnih peletov kot goriva ter ekološko usmerjenost gorilnika, saj so emisije dimnih plinov zelo majhne. Ime naj obsega največ deset črk.

Trije najustreznejši predlogi bodo prejeli denarne nagrade, in sicer:

1. nagrada: 20.000 sit,
2. nagrada: 10.000 sit,
3. nagrada: 5.000 sit.

Pogoj za podelitev nagrade je originalnost predloga, tako da bi bilo ime mogoče tudi registrirati in zaščititi.

Predloge za poimenovanje gorilnika pošljite najpozneje do 31. avgusta 2005 na naslov:

KOLING, d.o.o.
Sp. Kanomlja 23 b
5281 Sp. Idrija

ali po elektronski pošti na naslov: koling@koling.si

Pogoj za dodelitev subvencije je popolna vloga z dokazili, da je investicija izvedena v skladu z razpisnimi pogoji. Kurilna naprava mora dosegati zahtevane karakteristike glede izkoristkov in emisij. Nepovratna sredstva obsegajo največ do 40 % cene kurilne naprave, njihova višina pa je omejena (vir: Ministrstvo za okolje in prostor – Sektor za aktivnosti učinkovite rabe in obnovljivih virov energije).

Koling bo v prihodnje razvijal integrirano gorilno enoto, ki bo v sodobno oblikovanem izdelku združevala vse komponente naprave za ogrevanje na pelete.

Naš cilj je, da bi univerzalni gorilnik še letos poslali na tržišče in končali razvoj integrirane enote.

Predstavitve gorilnika in prodaja bosta predvidoma od konca septembra potekali v tehnični trgovini Kolinga v Idriji.

Matej Colja

KOLING

Koling d.o.o. razpisuje prosti delovni mesti

- **projektant avtomatike** z zahtevano VI. stopnjo izobrazbe (inž. elektrotehnik)
- **vodilni monter - elektroinštalater** z zahtevano V. stopnjo izobrazbe (električar - energetik)

Prošnje z ustreznimi dokazili pošljite na naslov:

Koling d.o.o. Spodnja Kanomlja 23 b, 5281 Spodnja Idrija do 31. avgusta 2005

Informacije na telefonskih številkah : (05) 37 34 160 in (05) 37 20 170

Dan Kolektorja - Dan Kolektorja - Dan Kolektorja

Dan Kolektorja - Dan Kolektorja - Dan Kolektorja

Športne igre Kolektorja

Letošnjih športnih iger Kolektorja se je udeležilo več kot tristo tekmovalcev, ki so se pomerili v kar enajstih športnih disciplinah. Žal sta bila za izvedbo tekmovanj na voljo samo dva dneva, in sicer sobota, 9., in nedelja, 10. julija. Tekmovanja so potekala na dveh prizoriščih, v Idrijski Beli in v Idriji. Na prvem tekmovališču so tekmovali v odbojki na mivki, na drugem pa v vseh preostalih disciplinah, med katerimi sta največ tekmovalcev privabila balinčkanje in balinanje. Tekmovalci so se potrudili za delovne enote, ki so jih zastopali, le Divizija A je bila pri osvojenem številu točk prikrajšana, saj se zaradi tako imenovanega kontinuiranega dela iz te enote niso mogli polnoštevilno udeležiti tekmovanj. Obljubljajo pa, da bodo prihodnje leto, če ne bo šlo drugače, vzeli tudi dopust, in sodelovali že zato, da bi kolegom iz Divizije B preprečili vnovično zmago in pridobitev prehodnega pokala v trajno last.

Še več udeležencev kot na športnih igrah Kolektorja so pritegnile družabne igre na dnevu Kolektorja. Razveseljivo je, da so na njih po večini sodelovali otroci zaposlenih v družbi. Preden bomo pripravili nov krog tekmovanj oziroma prihodnje športne igre, pa bomo preučili predloge za uvrstitev novih disciplin in opustitev nekaterih dozdajšnjih. Že zdaj pa lahko zagotovimo, da športnih iger ne bomo krnili, temveč jih bomo tako vsebinsko kot izvedbeno bogatili.

Marjan Omerzel

Zmagovalci letošnjih športnih iger. V skupnem seštevku je že drugo leto zapored zmagala Divizija B in obdržala prehodni pokal, v moški konkurenci so bili najboljši predstavniki iz iste divizije, ki so si z zmago priborili prehodni pokal v trajno last, med ženskami pa so slavile predstavnice Ascoma. Za podelitev pokalov je poskrbel vodja iger Marjan Omerzel. Z zmagovalci se je veselila tudi povezovalka programa Anja Križnik Tomažin

Športne panoge	Nogo-met	Košarka	Tenis	Od-bojka		Namizni tenis		Bali-nanje		Balin-čkanje		Vlek vrvi		Tek		Tarok	Šah	Smuč. tek		Vsl.		Skupno št. točk	Mesto
				M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			M	Ž	M	Ž		
Ekipa:				M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			M	Ž	M	Ž		
Div. B	15	15	12	10	10	15	15	7	15	7	15	10	12	15	9	9	9	10	0	15	12	237	1
Ascom	8	7	15		12	10	10	8	9	8	9		10	8	12	10	8	12	15	10	15	196	2
Vlek + C	10	10		12		9	13	15		10		12	15	12	15	8	15	9		7	9	181	3
K. Group		8	10		15	12		10		12				9		12	12	8	12	12	10	142	4
Div. A	12	9			9		12	12	9	12	15			10			7	7		8	8	130	5
Or. + Vz.	9	12		15		8		9		15				10		15	10	15		9		127	6

Razvrstitev moških ekip	Točke	Razvrstitev ženskih ekip	Točke
1. Divizija B	149	1. Ascom	92
2. Vlek + Div. C	129	2. Divizija B	88
3. Orodjarna + vzdrževanje	127	3. Divizija A	53
4. Kolektor Group + sk. sl.	105	4. Vlek + Div. C	52
5. Ascom	104	5. Kolektor Group + sk. sl.	37
6. Divizija A	77		

DRUŽABNE IGRE - OTROCI

ROLANJE

1. Dominik Klemenčič
2. Alija Nalič
3. Štefan Klemenčič

METANJE TROJK

1. Matej Erjavec
2. Štefan Klemenčič
3. Nace Kogej

BADMINTON - DEKLICE

1. Tina Mavrič
2. Maja Vogrič
3. Špela Jereb

BADMINTON - DEČKI

1. Staš Jereb
2. Boštjan Bolko
3. Nace Kogej

DRUŽABNE IGRE - ODRASLI

MET VREČKE

1. Bojan Črv	9,5m
2. Branko Sedej	9m (6 poskusov)
3. Simon Gnezda	9m (8 poskusov)

VODENJE OBROČA

1. Miloš Kermavnar	8,83 s
2. Špela Kokalj	8,86 s
3. Jože Tušar	9,78 s

VODENJE ŽOGE – DEKLETA

1. Anita Čerin	13,95 s
2. Nastja Lakner	16,98 s
3. Nina Maleš	17,85 s

VODENJE ŽOGE – FANTJE

1. Alija Nalič	10,11 s
2. Peter Menard	10,25 s
3. Simon Gnezda	12,87 s

LOKOSTRELSTVO

1. Emil Kovač
2. Stane Mežnar
3. Lea Mežnar

PIKADO

1. Aleš Jereb
2. Marko Oblak
3. Igor Bončina

STRELJANJE Z ZRAČNO PUŠKO

1. Jurko Petrič	37,1
2. Tine Golob	29,0
3. Alfred Pregelj	27,1

STRELJANJE Z ZRAČNO PIŠTOLO

1. Tine Golob	42,5
2. Jurko Petrič	41,7
3. Alfred Pregelj	37,8

Iz lukne u swit ...

KUD Cerčno. Kdo, kje, kdaj, s kom, zakaj, čemu?

Vsaka pravljica ima svoj začetek in svoj konec, vmes pa se zgodi marsikaj. V Cerčnem se je v tej obliki vse začelo leta 1998, ko je bil ustanovljen KUD Cerčno. Najprej smo uprizarjali zgolj dvoranske predstave, ki so bile že od vsega začetka avtorske. Prvi mentor gledališke sekcije, ki se je tedaj še imenovala Mini oder Zaklonišče, je bil Milan Koželj. Z njim smo ustvarili tri uspešne in tedaj aktualne predstave ... Prva: pravljica (tranzicija) na sodišču z naslovom Štefka d.o.o., druga: žajfasta nadaljevanka Klotilda in tretja, ki je bila nekakšna prelomnica za prihodnje usmeritev in delovanje KUD-a Cerčno, Un dan – skoraj muzikal, katerega glavni junak govori v domačem narečju. Po letu 2000 se je Milan Koželj umaknil in prepustil vajeti mlajšim. Ker smo ostali tudi brez dvorane, smo se odpravili na ulico in tam našli svoj novi dom. Odšli smo med ljudi, saj kultura ni zato, da bi ostajala sama v veliki dvorani, ampak zato, da pride med množice. Stara gledališka sekcija Mini oder Zaklonišče se je preusmerila v improvizacije, hkrati pa je nastala nova poulična gledališka sekcija, pomenljivo imenovana Teatr NKUL. Včasih smo na vajah snemali na filmski trak naše trenutne domisljice, ki so po obliki spominjale na Leteči cirkus, vsi vemo kateri. Iz začetnih majhnih korakov se je razvil filmski del KUD-a Cerčno ter se poimenoval TV RET. Prvi veliki filmski projekt je bila leta 2003 parodija Prešernovega Krsta pri Savici z naslovom Združitev v Zaflaški. Film skuša verodostojno posnemati takratno dogajanje v celotni Cerkljanski. Drugi film z naslovom 4 x 4 in z letnico 2004 skuša prikazati vsakdanje dogajanje med mladimi v našem okolju. Pripoveduje zgodbo o štirih mladeničih, ki s katrci potujejo na 10. obletnico vaje, temu pa je dodana seveda tudi ljubezenska zgodba. V delu so že drugi »veliki« projekti, a naj za zdaj ostanejo še skrivnost.

Pridružila se nam je tudi samostojna literarna sekcija Siga'čana, ki izdaja časopis, delno pisan v domačem narečju, in skrbi tudi za promocijo narečne literature z drugih območij Slovenije. Gre predvsem za humorno naravnani časopis v »ilegali«, ki skrbi za vedro razpoloženje med ljudmi. Literarna sekcija je letos izdala zbirko basni, ki so bile od leta 1998, torej od začetka izhajanja, objavljene v tem časopisu.

Glasbeno nadarjeni posamezniki delujejo v okviru glasbene sekcije KUD-a Cerčno. Tako je glasbena skupina Barehanded lani izdala svoj prvenec prav ob naši pomoči.

Utrinki s snemanja filma 4x4

lr

Teatr NKUL

Osrednja gonilna sila KUD-a Cerčno je že od vsega začetka njegova gledališka sekcija, ki je spodbudila tudi delovanje vseh drugih sekcij tega društva. Ko so njeni člani ostali brez dvorane, so se preselili na ulico in spremenili ime (NKUL pomeni naši, najlepši, najboljši ... kulturniki), tako da to odgovarja tudi na marsikatero vprašanje. Od začetnega strahu pred novim izzivom smo se zdaj nanj že dodobra navadili.

Prva predstava, ki je nastala na ulici, je bila kavbojka Taun Gree. Zgodba o kavbojih, ki živijo v okolju, nenavadno podobnem domačim krajem. Sledil je drugi del uspešnice Un dan z naslovom Fulawž – druž un dan. Zgodba je povsem drugačna, družita ju le dva glavna junaka. S temi predstavami so se začela tudi naša gostovanja na različnih festivalih po Sloveniji. Tako smo nastopali v okviru Mesta mladih v Novi Gorici in Odprega mesta na Ptuj, na Festivalu Carniola v Kranju, na Štrudlfestu v Ajdovščini, dobili pa smo tudi prvo vabilo na mednarodni festival pouličnega gledališča Ana Desetnica v Ljubljani, kjer smo gostovali s kavboji.

Leta 2004 so se na ulice vrnilo Partizani, ki so kmalu postali ena naših največjih uspešnic. Gre za predstavo, za katero smo na Ani Desetnici leta 2004 dobili nagrado občinstva za najboljšo domačo predstavo. Partizani so predstava, s katero smo gostovali tako rekoč povsod.

Partizani na kosilu v Cerčnem

ab

Kako do predstave?

Predstave v gledališki sekciji nastajajo po ustaljenem ritmu. Najprej poteka zbiranje idej o temi naše naslednje igre. Vsekakor so ideje zelo različne, med njimi pa izluščimo le najboljše. Grobo obliko scenarija navadno napiše Domen Uršič. S tem je postavljen temelj naše gledališke igre. Temelj mora biti zadosti trden in jasen, saj mu je le tako pozneje mogoče dodajati posamezne improvizacijske vložke.

Karakterji so najprej le grobo oblikovani, do konca pa se z vajami izkristalizirajo, saj so glede na prejšnje izkušnje in glede na težave, ki se pokažejo na vajah, še mogoče nekatere prilagoditve. Ko je igra dokončno izoblikovana, pride na vrsto predpremiera, med katero se pokažejo še vse skrivne napake, ki jih pozneje med nastopi odpravljamo.

Vsak nastop je igra zase, saj se igralci med seboj že tako dobro poznamo, zaupanje med nami pa je tako veliko, da si med

nastopi dovolimo različne provokacije. Na tej podlagi nastanejo humorne situacije, iz katerih se skušajo nastopajoči rešiti na različne izvirne načine. Vse to pa ne bi bilo mogoče, če temelj igre ne bi bil do konca izdelan, saj se tako nikoli ne oddaljimo od osrednje tematike in igro vedno privedemo do konca. Vsakič na malce drugačen način.

Bobnarji na predstavi v Ljubljani

bt

Kaj pa letos?

Po lanski nagradi občinstva na festivalu Ana Desetnica smo imeli na letošnjem čast na ljubljanskih ulicah odigrati prvo predstavo.

Preprosta zgodba o tem, kaj se zgodi z argonavti, ko jih Jazon odpusti, je navdušila občinstvo v parku Zvezda v Ljubljani.

E-mone v Ljubljani...

bt

Zgodba z naslovom »E-mone« pripoveduje o tem, kako Zvezda Danica (Ana Uršič), brezposelnim argonavtom (Gašper Bevk, Janez Bevk, Peter Lahajnar, Tilen Sedej) zastavi nemogočo nalogo, ti pa se je lotijo z glavo skozi zid. Konec je seveda srečen, le pot do njega je dolga.

V tem letu so se nam pridružili tudi bobnarji (Matija Čuk, Boštjan Trpin, Žan Uršič), saj je na ulici najpomembnejše pritegniti pozornost.

Za kostumografijo je poskrbela Sanja Rejc, izdelava splavov je pripadla Matiji Čuku, vse skupaj sta skoordinali Livija Rojč in Eva Tušar, režijsko palico pa je tokrat v rokah držal Domen Uršič.

Po nastopu v Ljubljani smo se predstavili še občinstvu na festivalu Lent v Mariboru, kjer se je kljub slabemu in hladnemu vremenu zbralo veliko število ljudi in z aplavzom nagradilo pomanjkljivo oblečene nastopajoče.

Domačemu občinstvu smo se konec julija prvič predstavili na prvem pouličnem festivalu v Cerknem, pomenljivo imenovanem PVC-festival. KUD Cerkno je namreč za popestritev poletnega dogajanja v Cerknem v goste povabil več različnih pouličnih skupin iz vse Slovenije.

Po reki v južne kraje

bt

Kam zdaj?

KUD Cerkno želi s svojim delovanjem popestriti dogajanje v domačem kraju, hkrati pa prispevati k prepoznavnosti Cerkna in domače kulture tudi drugod po Sloveniji. Da bi se ta pravljica nikoli ne končala, skuša k delovanju pritegniti kar največje število ljudi vseh starostnih skupin. Več informacij o delovanju KUD-a dobite na spletni strani <http://kud.cerkno.net>. ➡

Domen Uršič

Sprejemamo tudi večje skupine in zaključene družbe

ODPRTO:

od 12^h - 22^h

nedelje, prazniki od 12^h - 20^h

ponedeljek, torek - zaprto

- * IDRIJSKI ŽLIKROFI
- * DIVJAČINA
- * MORSKE RIBE
- * JEDI PO NAROČILU
- * VELIKA IZBIRA VRHUNSKIH VIN

Namibija – narobe svet

Že preden sem odšla na pot, so me številni spraševali, zakaj prav v Afriko in zakaj v Namibijo. Točnega odgovora takrat še sama nisem vedela, a želja, da bi obiskala Črno celino je bila vse močnejša. Vedno bolj me je mikalo, da bi se na svoje lastne oči prepričala, ali vse tisto, kar pravijo o Afriki, res drži. Že prvi stik z afriško celino nam je dal vedeti, da se je čas ustavil. Pozabili smo na vse in se podali novim dogodivščinam naproti.

Najeli smo avtomobila in se počasi, počasi odpravili v osrčje Namiba. Pokrajina se je spreminjala iz minute v minuto in nam jemala dih. Tudi če bi se še tako trudila, je preprosto ne znam opisati z besedami. Sicer pa naši zelo pogosti »Uau!« povedo vse. A tisto najlepše je bilo šele pred nami. Po celodnevni vožnji smo se utaborili ob vznožju sipin. Daleč naokrog nikogar. V trdi temi smo se povzpeli na najvišjo sipino in opazovali tisto, kar je v Afriki najlepše – zvezdno nebo. A vsega lepega je enkrat konec. Čakal nas je spust do tabora. V popolni tišini smo ob kotaljenju po sipinah lahko poslušali zamolklo bobnenje, ki ga je povzročalo premikanje peska v notranjosti sipin.

Prekrasna pokrajina, ki je iz kilometra v kilometer drugačna. pš

Pripadnice plemena Himbe v tradicionalni opravi. Pričeska ponazarja različna obdobja njihovega življenja - lase jim v kite povežejo ob prvi menstruaciji, okrasek na glavi pa pomeni, da je ženska poročena. pš

Z juga Namibije smo se odpravili proti severu, v plemenski del Namibije. Za seboj smo pustili kar nekaj »belih« mest. Čas je že bil, da se ustavimo v prvem pravem črnem mestu. Bil je petek zvečer in prav tiste dni so se začele počitnice. Idealna priložnost za obisk lokalnega nočnega kluba. Bili smo največja atrakcija. Deset belcev med številnimi, v ritmu afriškega popa pozibavajočimi se domačini. To je bila noč, med katero smo ostali brez enega nahrbtnika. Nepridiprava verjetno še do danes niso našli.

Naslednji dan smo si ogledali lokalno tržnico, na kateri so po večini prodajali meso. Prodajalci so nas bolj grdo gledali, ko so opazili, da jih želimo fotografirati, a mi se nismo dali motiti. Posnetke smo naredili bolj od strani, prav na hitro, da nas ne bi kdo opazil. Kljub temu so Petro opazili in eden izmed tamkajšnjih prodajalcev se je proti njej zapodil z gromozanskim nožem. Obstala je kot vkopana. Njena reakcija je domačine spravila v smeh. Nikomur ne bi storili nič žalega, pomembno pa je, da so vsaj enemu tujcu znova nagnali strah v kosti.

Naslednja postojanka je bila vasica plemena Himbe. To je edino pleme v Namibiji, ki še vedno živi po tradicionalnih zapovedih. Ob našem prihodu so bili tam zvečine samo ženske in otroci, le sem in tja smo opazili kakega moškega, saj so ti tudi po več mesecev na paši. Največja posebnost Himb je, da se ne umivajo. Njihova edina higiena – predvsem pri ženskah – je, da se mažejo s kozjo mastjo, v katero zmešajo rdeč prah. Tega dobijo z drobljenjem posebnega peska. Čeprav je vas, ki smo jo obiskali, le dvajset minut stran od mesta (z avtomobilom, seveda) so

bili le redkokateri pripadniki plemena že kdaj v mestu. Nekateri vasi ne zapustijo vse svoje življenje. Z izjemo nekaterih otrok, ki hodijo ali so hodili v šolo, ne znajo niti besede angleško. A zvečer ob ognju besede niso bile potrebne. Otroci so nas takoj vzeli za svoje. Za vedno mi bo v spominu ostala deklica, ki dva dni ni spustila moje roke. Celó k poglavarju je šla z mano, čeprav ji to ni bilo dovoljeno. Kaj ji je poglavar rekel, ko jo je opazil, ne vem, toda deklica je sklonila glavo in odšla. Takrat sem jo tudi zadnjikrat videla.

Po kulturnem šoku, ki smo ga doživeli pri Himbah, so se nam prav prilegle »počitnice« na namibijsko-angolski meji, ob prečudovitih slapovih Epupa. Kopenje je zaradi krokodilov omejeno samo na nekaj tolmunčkov. Vendar se strahu, ki ga je v nas zbudila novica, da je nekaj dni pred našim prihodom nedaleč stran nekega turista razmesaril krokodil, nikakor nismo otresli. Pred odhodom domov sta nas čakala še nacionalni park Etoša in puščava Kalahari s tamkajšnjimi prebivalci Bušmani.

Bušman v edinem tradicionalnem oblačilu, ki ga imajo v vasi. Ob našem obisku ga je oblekel, nas peljal na lov in nam pokazal, kako se brez vžigalic zaneti ogenj.

pš

Nacionalni park Etoša- Iznad krošenj dreves v svet radovedno zre na stotine žiraf.

pš

Afrike ni brez živali. V Namibiji moraš imeti že res veliko srečo, da v naravi srečaš kako za naše razmere bolj eksotično žival. Bojazni, da bi ob cesti naletel na leva, ni. Živali lahko vidiš samo v nacionalnem parku ali na farmah, namenjenim lovskemu turizmu. Zato smo se vsi še toliko bolj veselili dvodnevnega obiska Etoše. Ne zamenjaj. Ob pogledu na stotine žiraf, čredo slonov, zeber, gnujev, antilop, gazel, levinj z mladiči so se nam oči zaiskrile in obrazi razlezi v prešeren nasmeh. Ni lepšega kot v toplem večeru sedeti na klopi ob napajališču in opazovati nosoroga in levinje. Ob levjem rjoenju tam nekje za našimi šotori smo utonili v spanec.

Le kdo se ne spomni Bušmanov, glavnih junakov v filmu Bogovi so padli na glavo. Njihovih obrazov ne moreš zgrešiti. Ko jih vidiš, se ti pred očmi odvrtijo odlomki iz filma. Doslej še nisem srečala prijaznejših in toplejših ljudi. Na eni strani radost in veselje, na drugi pa njihova žalostna zgodba. Bušmani so bili v preteklosti izjemni lovci in nabiralci. Dandanes se s tem ukvarjajo le še nekateri. Njihova najboljša prijateljica je postala steklenica, njihova usoda pa je vsak dan bolj žalostna. Kot da ni dovolj že njihovo životarjenje iz dneva v dan, jih na vsakem koraku ogrožajo še pripadniki namibijskega plemena Herera. Že v preteklosti so jim pobrali vse, kar so imeli, in jih pregnali v Kalahari. Preganjajo jih še dandanes. Z njimi ravna kot s sužnji. Pretepajo jih, pošiljujejo, celo ubijajo.

Znani popotniki pravijo, da Afriko bodisi vzljubiš bodisi zasovražiš. Meni se je zgodilo prvo. Pravijo tudi, da je Namibija najlepša afriška država. Čeprav drugih držav tiste prave črnske Afrike še nisem videla, lahko tem trditvam samo pritrdim.

Namibija je osupljiva. ◀

Polona Šemrl

RCT TRANS
Partizanska 8
5280 IDRIJA

GSM: 041 648 393

- prevozi skupin
- prevozi oseb
- TAXI služba
- najem kombijev

- prevozi blaga (do 7,5t-40m³)
- prevozi nevarnih snovi
- hitra dostava stvari
- organizacija prevozov

E-mail: rcttrans@amis.net

Dobro jutro, Vietnam!

Potovanja?! O njih sanja nešteto ljudi, uresniči pa jih samo peščica. Ne vem zakaj, a to bo ostalo večno vprašanje. O potovanju z nahrbtnikom na ramenih, naj rečem samo to, da ni enako pri petindvajsetih, petintridesetih ali pri petinštiridesetih letih. Ko sem hodil po Jugovzhodni Aziji me je prešinilo, da je »backpacking«, kot ga večina imenuje, lahko način življenja, ne pa pobeg iz »realnosti«. Preden sem se usedel na letalo za Vietnam, me je prijatelj vprašal: »A se greš najdet?« Moj odgovor je bil pritrdilen, vendar sem takoj pomislil, saj sem se že našel. Kaj mi je bilo, da sem odgovoril tako? Verjetno intuicija, kot nekateri pravijo. Z lahkoto rečem, da sem našel svoj življenjski stil. Potovanje po Jugovzhodni Aziji mi je dalo drugačen pogled na življenje. Vsi poznamo evropski hitri način in začaran krog, ki se vrti okrog denarja. Ta naš stil se mi je dobesedno uprl, saj sem videl, da so tam ljudje srečnejši z manj denarja.

Potovanje sem začel v vietnamski prestolnici Hanoj na severu države. Prvi občutki ob prihodu sploh niso bili tako super. Moja evropska naravnost se je začela »kresati« z vsem, kar sem videl, zato sem si želel, da ne bi bil tam. Smešno, kajne? Vendar so se razmere po srečanju z Jeanom popolnoma spremenile, saj sem si že drugi dan potovanja zaželel, da bi tam lahko ostal vsaj še malce dlje. Poleg tega sem dobil cel kup napotkov, ki so mi bili pozneje v veliko pomoč. Zanimivo je, kako v življenju vedno dobivaš neke signale. Vse, kar moraš storiti, je, da jih uspešno prepoznaš in uporabiš. Tako mi je na pot prišel Ben, Anglež, ki sem ga srečal v gostišču, v katerem sem spal. Ben je potapljač s kar lepim številom potopov in prav on je bil povod za vse, kar se mi je pozneje pripetilo na Tajskem. Dve leti je potoval po svetu, medtem pa je nekaj časa delal v Avstraliji in na Novi Zelandiji. Navdušil me je zlasti s svojim odnosom do življenja, domačinov in vseh ljudi. Mesto Hanoj je videti kot kako evropsko velemesto, le da je utrip

Značilno domovanje Vietnamcev. Na vodi se praktično dogaja vse. ab

precej počasnejši. Zanimivi so zlasti njegovi prebivalci, saj ne delujejo prav nič velemestno. Prvi pravi utrip Vietnama sem doživel šele na svoji poti na severozahod. Pot me je vodila proti Sapi, izhodiščni točki za pohod na najvišjo vietnamsko goro Phan-Si-Pan. Tam sem se prvič srečal s plemenom H'mong, ki naj bi bilo med najštevilčnejšimi v državi. S tradicionalnimi črnimi nošami in dokolenkami so lahko prepoznavni, na sploh pa njihova obleka spominja na minikirlica. Zanimivo je, da jih pri temperaturah petnajst stopinj Celzija in manj ne zebe, saj sem sam hodil naokoli v zimski obleki. Po večini sem sicer videl ženske, ki so prodajale domače vezenine. Zanimivo je, da že majhne punčke odlično govorijo tako angleško kot francosko. Posebnost Sape je tudi starček, sicer lastnik gostilne, ki izjemno rad igra najrazličnejše namizne igre. Smešen je že na pogled. Po rodu Kitajec hodi kot bi skakljaj, na obrazu pa ima nagajiv otroški nasmešek. Z njim sem ob igranju šaha in pitju slivovega vina preživel tudi zadnji večer. Zaradi slabega vremena sem v Sapi ostal samo tri dni, izlet na Phan-Si-Pan pa je odpadel. Na jutro mojega odhoda me

Povsod sama riževa polja. ab

je razveselilo sonce, razgled, ki se je odprl pred mojimi očmi, pa je bil veličasten. Nisem vedel, ali naj ostanem ali naj grem naprej, a moj pogled je že bil usmerjen proti Lai-Chauu, mestecu na severozahodu Vietnama. Pot sta zaznamovala tri in pol ure trajajoča »stoja« na avtobusu, ki je bil napolnjen do zadnjega kotička, nenehno bruhanje ljudi v bližini, prihod na cilj pa temperature od 35 do 40 stopinj Celzija.

Brez predolgega zadrževanja sem prek Dien-Biena, v katerem so se pripravljali na obletnico zmage nad Francozi, Son-Leja in Hanoja prispel do otoka Cat-Ba v zalivu Ha-Long. Otoki, ki ga obdajajo, so videti kot hribi na Goričkem, tako da se ob sončnem vzhodu ali zahodu ponuja res veličasten pogled, vendar sem se sam moral zadovoljiti z nizko oblačnostjo in meglo. Izkušnja, ki me je doletela na Cat-Bi, je bila vse prej kot pričakovana. Namesto raja, ki naj bi me tam čakal, je bilo mesto videti kot gradbišče, plaže, o katerih sem toliko slišal, pa so pripravljali na množični turizem. Tretja plaža je za težko gradbeno mehanizacijo na srečo dovolj oddaljena in nedostopna. Tako sem vsaj tam lahko užival v neokrnjeni naravi, čeprav mi je pogled zastirala zarjavela ladja, »zasidrana« ob obali. Ampak to je del Vietnama in sčasoma se ga tudi navadiš. Tudi na drugih področjih je bilo mogoče opaziti, da Cat-Ba stopa po sledeh tajskih turističnih otokov, saj so mi v hotelu, v katerem sem bil nastanjen, vsak večer ob vrnitvi za borih 20 ameriških dolarjev za celo noč ponujali žensko spremstvo. Ko sem se vračal prek Hanoja in province Hoa-Binh, sem preživel nepozaben dan pri družini dekleta, ki sem jo spoznal v Hanoju. Z njenim očetom sva se pogovarjala o zgodovini Vietnama in Jugoslavije. Ob njegovem spoštljivem opisovanju nekdanje države – Slovenije kajpak ne pozna – pa mi je bilo prav neprijetno, ko sem pomislil, kako nekateri pri nas pljuvajo nanjo. Od tam sem se odpravil nazaj proti prestolnici, kmalu potem pa tudi v Laos s postankom v Ninh-Binhu.

Iz Ninh-Binha sem se odpravil proti cerkvenemu templju Phat-Diem. Ta je očitno zapuščina francoske okupacije, »tempelj«, pred katerim te gostoljubno pozdravlja Kristus, pa z izjemo arhitekture same spominja na cerkve v Evropi. Ob vrnitvi me je na motorju ujel dež, tako da sem v hotel prispel moker do kože in umazan od blata. Možakar v hotelu se mi je seveda opravičeval, ker mi je dejal, da ne bo dežja in da lahko vzamem motor. Ta lekcija me je izučila, da sem se za naslednjo potovanje proti narodnemu parku Cuc-Phuong zavaroval s primerno obleko. Ob ogledu parka sem spoznal, kaj pomeni vlažnost deževnega gozda. Res je, da so naredili stopnice za lažji ogled in da temperatura ni bila višja od 20 stopinj, kljub temu pa sem bil premočen od potu. Na lastni koži sem izkusil, kaj so prestajali vojaki med boji po džunglji. Z lepimi vtisi o severnem Vietnamu sem se končno odpravil na polet proti Laosu. Vožnjo so zaznamovali udobje v avtobusu, lepa zrita kamnita cesta in počena guma, a to je že druga zgodba. ♦

Andrej Božič

Izjemen uspeh maturantov idrijske gimnazije

Kot vsako leto je bila tudi letošnja matura izjemno dolgotrajna in naporna. Prvi pisni izpit iz slovenščine so maturanti pisali že v začetku maja, pisne izpite so potem nadaljevali v začetku junija, končali pa z ustnimi izpiti iz posameznih predmetov konec junija. Toda napetosti s tem še ni bilo konec, saj so vsi maturanti v Sloveniji za rezultate svojega truda izvedeli šele 20. julija. Za 85 letošnjih maturantov Gimnazije Jurija Vege Idrija se je čakanje izplačalo, saj so bili njihovi dosežki tako rekoč fantastični. Tako se je kar osem naših dijakov oziroma trikrat več od slovenskega povprečja uvrstilo med tako imenovane zlate maturante, torej so dosegli in presegli magičnih 30 točk. To so: **Tina Oblak, Nejc Grošelj, Primož Pavšič, Martina Podgornik, Marjetka Pivk, Klemen Rupnik, Darja Menard in Ana Verdnik** (na fotografiji z ravnateljem).

Številu odličnih pa je treba dodati še nekaj drugih rezultatov, ki našo gimnazijo uvrščajo med najuspešnejše v Sloveniji. Povprečno število točk, ki so jih zbrali naši dijaki (21,9), je kar za 2,6 točke večje od državnega povprečja. Med predmeti so se nad slovensko povprečje povzpeli rezultati, doseženi pri matematiki, fiziki, zgodovini, sociologiji in slovenščini. Pri matematiki je kar trinajst dijakov doseglo na višjem nivoju vseh osem točk, pri fiziki jih je med dvajsetimi dijaki, ki so opravljali maturo iz tega predmeta (oziroma precej več kot na drugih šolah), kar devet doseglo oceno prav dobro in osem oceno odlično.

Tako imeniten uspeh je seveda najprej zasluga dijakov, njihovih sposobnosti in ambicij. Vsekakor pa je treba povedati, da takega uspeha ne bi bilo brez kakovostnih učiteljev in za delo spodbudnega ozračja, ki vlada na šoli. Dijaki naše šole so tako iz Bovca kot z Vrhnike, tako iz Žirov kot iz Črnega Vrha, zato je

njihovo predznanje zelo različno, nekateri pa s svojimi ocenami iz osnovne šole niti približno ne bi mogli biti sprejeti na tako imenovane »elitne« gimnazije v večjih centrih. In prav tega se na šoli dobro zavedamo, zato so uspehi naših dijakov vredni še več. Kakovostno delo in številne dejavnosti, ki poleg rednega dela omogočajo širitev znanj in zadovoljevanje interesov, so vodilo našega dela. Rezultati, ki jih dosegajo naši dijaki, pa ne samo na maturi, so dokaz, da smo na pravi poti. Zato veljajo zahvale in čestitke najprej dijakom, pa tudi vsem profesoricam in profesorjem ter strokovnim sodelavcem šole. ♦

Borut Hvalec

Zaščitna oprema

Ponudba zaščitne opreme, ne le za industrijo, ampak zaradi udobnosti in izgleda tudi za zaščito pri vsakdanjih hišnih opravilih. Prepričajte se sami v naši trgovini na Arkovi 11 v Idriji, ali nas obiščite v spletni trgovini www.evt.si

- Cokli in natikači
- Rokavice vseh vrst
- Športni delovni čevlji
- Čelade in zaščita kape
- zaščitna in sončna očala
- Delovne obleke in kombinezoni

Ter druga zaščitna oprema

EVT-SISTEMI d.o.o.

Tel: 05/37-22-620 | Tel. Trg.: 05/37-73-129

www.evt.si

KK Idrija 2000 v prvi slovenski ligi

Dečki letnikov '91, '92 in '93 so se uvrstili v najmočnejšo slovensko košarkarsko ligo v svoji kategoriji

Idrija – Tekmovalna sezona 2004/05, ki se je končala pred nekaj več kot mesecem dni, bo zapisana kot ena izmed najuspešnejših sezon v zgodovini Košarkarskega kluba Idrija 2000. Čeprav je članska ekipa izpustila priložnost za napredovanje v višji ligo, so nas prijetno presenetili igralci mlajših selekcij. Po njihovi zaslugi se je Idrija po nekaj letih znova uvrstila med najboljše ekipe v državi. Čeprav bi med uspehe mladih košarkarjev lahko šteli vsako posamično zmago na pomembnih tekmah z uglednimi nasprotniki, lahko rezultate minule sezone povzamemo v tri najpomembnejše ugotovitve. Ekipa dečkov, rojenih leta 1992/93, se je na košarkarskem festivalu, ki vsako leto poteka pod pokroviteljstvom Košarkarske zveze Slovenije in na katerem je sodelovalo 240 osnovnih šol, uvrstila med šestnajst najboljših ekip. Na polfinalnem turnirju, ki je potekal v Idriji, so v odločilni tekmi za napredovanje v finale štirih najboljših osnovnih šol za tri točke izgubili proti ekipi Povega mesta, ki je pozneje postala zanesljivi zmagovalca. Tako je ekipa OŠ Idrija osvojila končno 5. mesto v Sloveniji. V klubu so bili z dosežkom zadovoljni, še bolj pa jih je razveselilo sodelovanje idrijske osnovne šole, saj je vodstvo šole pomembno podprlo organizacijo polfinalnega turnirja v Idriji in s tem odprlo vrata nadaljnjemu dobremu sodelovanju med klubom in osnovno šolo.

Ekipa dečkov letnikov '91, '92 in '93 je tekmovala tudi v mednarodni ligi Alpe-Adria. V močni konkurenci ekip iz Slovenije, Hrvaške in Italije so se uvrstili na sklepnih turnir četverice in na njem za Olimpijo, Reko in Koprno osvojili končno 4. mesto. Poudariti velja, da so Idrijčani prehiteli številne kakovostne ekipe, kot so npr. Trst, Slovan Ljubljana in druge. Poleg uspeha celotne ekipe v ligi Alpe-Adria sta se zelo izkazala

Luka Rupnik – »MVP«
igralca mednarodnega
kampa v Kopru

ZR

Igralci KK Idrija s trenerjem Radom Veharjem - udeleženci kampa v Kopru.

ZR

Seznam igralcev KK Idrija 2000 (letniki '91, '92 in '93):

1.	Jan Tratnik	9	Rok Hvala
2.	Anže Erjavec	10	Črt Likar
3.	Luka Habe	11	Matej Erjavec
4.	Iztok Jereb	12	Tomaž Podgornik
5.	Alen Brus	13	Jan Ogrič
6.	Luka Rupnik	14	Roman Magajna
7.	Urban Kodela	15	Blaž Stern
8.	Jaka Petrovič		

Na košarkarski kampa v Koper smo poklicali trenerja Rada Veharja, ki je takole ocenil minulo sezono in ekipo: »Po dolgih sušnih letih se je eni izmed mlajših selekcij Idrije znova uspelo uvrstiti v 1. SKL, in to je gotovo najpomembnejše. Pridno smo trenirali, fantje so se dobro razumeli, zato je bil osip igralcev majhen, imeli smo tako podporo staršev igralcev kot vodstva kluba z Milanom Erjavcem na čelu. Dolgoročno se sicer ne moremo primerjati z Ljubljano, a imamo za naše okolje perspektivno ekipo, in to nam vsaj za prihodnje dve leti zagotavlja kvalitetno nastopanje v najmočnejši slovenski ligi, hkrati pa je tudi temelj za morebitno dobro člansko ekipo. Ob ustreznih podpori iz okolja bi ti igralci nekoč lahko nadaljevali tradicijo košarke, ki jo, če sodimo po številu gledalcev na tekmah 3. članske lige, Idrija očitno želi in potrebuje. Uspehi fantov tudi v meni zbujejo nov optimizem, da z veseljem nadaljujem poslanstvo športnega delavca. Pred nekaj minutami (pet minut pred deseto zvečer) smo današnji program končali s tekmo. Kampa v Koprno je zelo dobro organiziran, strokovno pa ga vodijo priznani trenerji Zrinski, Brodnik in Kovačević. Želim, da bi se fantje tudi v prihodnje lahko udeleževali takih srečanj in da bi jih kdaj organizirali tudi pri nas v Idriji.

tudi igralca Luka Rupnik, ki je bil izbran v idealno peterko lige, in Matej Erjavec, ki je bil pred klubskim soigralcem Luko Rupnikom najboljši v skupnem seštevku lige v metih za tri točke. Izjemnega pomena za klub je uvrstitev selekcije dečkov, rojenih od leta 1991 do 1993, v prvo slovensko košarkarsko ligo. Fantje so si uvrstitev v najmočnejšo ligo v svoji kategoriji izbojevali na odločilni tekmi z ekipo Fragmata v Cerknici, kjer so zmagali za dve točki. Liga se bo začela v jesenskem delu nove tekmovalne sezone in bo regionalno razdeljena na tri skupine, v vsaki pa bo po šest moštev. Idrija bo nastopala v zahodni skupini skupaj z ekipami Ajdovščine, Nove Gorice, Slovana, Janč in Grosupljava. Odlični rezultati so brez dvoma posledica prizadevnega dela mladih košarkarjev, saj so trenirali vsak dan in po navadi zaradi uvrstitve v več selekcij odigrali tudi po dve tekmi na teden. Vsekakor ne smemo pozabiti na strokovno trenersko delo Rada Veharja, ki je v slovenski košarkarski vrh popeljal še eno generacijo idrijskih košarkarjev, niti spodbude in pomoči staršev, ki so skupaj s svojimi otroki, trenerji in klubskim vodstvom sezono sklenili na junijskem pikniku pri Ribnjakih pod Hlevišami. Prav zaradi uspehov tudi med šolskimi počitnicami ni časa za odmor. Ker klubu letos kljub veliki želji ni uspelo organizirati poletnih priprav, mladi idrijski košarkarji sodelujejo na različnih košarkarskih kampih po Sloveniji. Luka Rupnik in Anže Erjavec, ki je uvrščen na širši reprezentančni seznam igralcev letnika '91, sta se udeležila kampa Košarkarske zveze Slovenije v Postojni (Rupnik je med 210 udeleženci zmagal v tekmovalju trojk in prostih metov), celotna ekipa s trenerjem Veharjem na čelu pa se je pred kratkim udeležila tudi mednarodnega košarkarskega kampa v Kopru. ♦

Mitja Zelenc

Gospod Vinocencij na dopustu

Gospod Vinocencij je že od lani vsak mesec vtaknil v nogavico nekaj kobilic in kakšnega cankarja. Za lep dopust na žgočem soncu, na peščeni plaži, kjer mrgoli na pol golih renskih nimf, pa ne tistih iz Offenbachove opere. Bil je tik pred tem, da napolni kovčke. Še prej je šel v Ljubljano, da bi v super de luks trade centru nakupil nujne dopustniške potrebščine. Ustavil se je na pododdelku »Vse za haj oddih na morju«.

Sprejela ga je blondinka z globoko izrezano majico, ki je komaj zadrževala bogato oprsje.

»Kaj bo šele na morju, če so že prodajalke potrebščin za plažo tako mikavne,« je pomislil Vinocencij in glasno požiral sline.

Prodajalka si ga je po štacunarso ogledala in poznavalsko rekla: »Gospod, nujno potrebujete slamnik in vsaj tri vrste krem z visokim, srednjim in nižjim varovalnim UV-faktorjem, da vas ne osmоди že prvi dan. Saj ste beli kot smetana. Pa cokle za plažo, sandale za morje in natikače za vračanje s plaže. Pa vsaj tri večje brisače in še veliko pisano brisačo zraven. Ta je nekoliko dražja, vendar vedno lahko kdo prisede...«

Vinocencij je odobravajoče prikimal vsaki njeni besedi in kup na pultu se je hitro večal.

»Najmanj troje kopalnik, kopalni plašč in večji nahrbtnik, obvezno znamke Samsonite. Svetujem sončna očala z zelo temnimi stekli. Ne bo se videlo kam gledate. In seveda očala s svetlejšimi stekli. Te boste nosili takrat, kadar boste želeli, da tisto, kar gledate, vidi, da je gledano.«

»Vsestranska izvedenka,« je pomislil gospod Vinocencij in se blaženo smehljaj. Prsata kratkokrila prodajalka pa se je sklanjala pred njim, plezala po policah in zanj nabirala nepogrešljive dopustniške rekvizite. Pomagala mu je pomerjati in otipavati cunjice, izbirati prave apre-solej hladilne maže, losjone in vodice z diskretnimi vonjavami za romantične večere.

»Oh, kako imeniten uvod v dopust,« je dahnil sam pri sebi in vrtel oči.

Prodajalka pa je vrtela blagajno in zaslon kar ni nehal pobliskavati.

»Z gotovino, kajne,« je vablivo dejala. Svetlo ga je pogledala in si počasi obliznila ustnice, ko mu je izročala račun.

Gospod Vinocencij ga je pogledal in v hipu dobil barvo skisanega mleka. V želodcu je začutil težo, vanj je prišla iz glave, v glavo pa znesek računa. Usta je imel suha, ko je praznil denarnico. Sončno plažo mu je prekrila megla in renske nimfe so postale torkle, pehte, jage babe, ki so se mu pačile in zlobno posmehovale. Na poti domov so mu možgani množili, delili in predvsem odštevali. Nazadnje je spoznal, da je ves njegov dopust v premičinah, ki jih zvito izbrala prodajalka, kupil in plačal pa on.

Doma je na balkonu razprostrl novo veliko brisačo, namestil na novo kupljen raztegljiv ležalnik in v velik »lavor«, poln mlačne vode, natrosil dišečo sol, ki naj bi jo uporabljal za nočne kopeli v obmorskem apartmaju. Ker je bilo hladno, je oblekel kar troje kopalke. Kazalo je na dež, zato se je namesto s pizbuinom UV 13 nasprejal z WD-40, se odel v rdeč kopalni plašč in pokril z rdečim slamnikom. Na plastični stolček, ki mu ga je priporočila prodajalka, je postavil veliko buteljko vina. Hranil jo je za izjemne prilike. To je bil roze cote de provence. Natočil si ga je v tanek, skoraj pollitrski kelih, ovonjal božanski cvet de provence in naredil dolg, globok,

pobožen požirek, ki je trajal, dokler kelih ni bil prazen. Nato je odločno sedel v »lavor«.

Za temnimi očali je polglasno modroval, da vendar ni tako slabo, če preživljaš dopust doma, v prestolnici Dežele idrijske čipke. Na cestah proti morju so kolone in zastoji, pa cestnina, vročina, parkirnina in vsepovsod draginja. Lahko si bo ogledal Mednarodni čipkarski festival, ki obeta prvovrstne spektakle. Med drugim bosta iz najetega falcona s čipkastim padalom v tandemu skočila obrambni minister Erjavec, ki bo tako slovesno odprl rezervno vojaško letališče na Mestnem trgu v Idriji, ter minister Zver. Društvo idrijskih klekljaric bo nad pisto kot blažilno mrežo razpelo prav za ta namen sklekljano kopijo znamenitega Jovankinega čipkastega prta. Obrambni minister je vaju vsakovrstnih pristankov, a na šolskega ministra je le treba paziti, da ne bi pretrodo pristal na placu in pozabil na obljube, dane Idrijčanom.

Vinocencij je srkal roze in se veselil, da bo na festivalu poslušal vsaj deset pihalnih orkestrrov, ki jim bo s pariškimi izkušnjami dirigiral župan. Veselil se je tudi izbora miss čipkarskega festivala. Morda bo tekmovala celo Polona Baš, ki je že leta 2003 z idrijskimi čipkami odpotovala na finale miss univerzuma v Panamo. Vrhunec dopusta pa bo doživel v Morsko modri dvorani, kjer bo videl Heleno Blagne, čeprav mu bo blago rekla ne, ko jo bo zaprosil, naj mu zapoje dalmatinsko: »Ko ima pare, kupa se na moru, a ko ih nema, se kupa u laboru!«

Niko Jereb

Zdravstveni dom Idrija

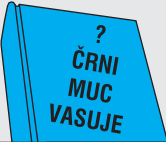

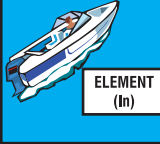

O. Župančiča 3, 5280 Idrija
Tel: 05 37 34 200, Fax: 05 37 34 203
El. Pošta: zd.idrija@zd-idrija.si

V Zdravstvenem domu Idrija vsako leto organiziramo več različnih delavnic o preprečevanju kroničnih nenalezljivih bolezni ter bolezni srca in ožilja. Program je namenjen posameznikom kot pomoč pri spreminjanju njihovega življenjskega sloga. Udeleženci spoznavajo poglobljena načela zdrave prehrane, telesne aktivnosti, uravnavanja telesne mase, škodljivosti kajenja in alkohola ter drugih dejavnikov tveganja za zdravje.

Tudi za letos jeseni načrtujemo več tovrstnih delavnic, in sicer:

1. **Zdravo hujšanje** – dve delavnici (Idrija, Cerkno)
2. **Zdrava prehrana** – dve delavnici (Idrija, Cerkno)
3. **Odvajanje od kajenja** – ena delavnica (glede na število in bivališče prijavljenih bo kraj določen pozneje)
4. **Test hoje na dva kilometra** (Idrija, Cerkno)

Podrobnejše informacije v zvezi z delavnicami lahko dobite pri ge. Nataši Kolenc (tel.: 37 34 238), ki sprejema tudi prijave.

	OKRASNI GRM	IGRALEC	ZVOČNA NAPRAVA V ZVONIKU	HIŠA	STOLETJE, VEK	STARINSKI SLAVNOST, KLOBUK			
	PRIPADNIK MANJŠINE NA BALKANU	GEOMETR. LIK							
GRADBENI MATERIAL					IRIS SODJA SL. LETERAT (FRAN)				
SODOBNIK KELTOV			SL. SKLADATELJ (BLAŽ)					RADIJ	
MESTECE V SEV. DALMACIJI				NASPROTOVANJE PRITISKU					
CITA POTOKAR	FRANCI ZAGORIČNIK	NAJVEČJE MESTO NIŽOZEMSKO		NOSAČ V HIMALAJI ČREVESNI ZAJEDALEC					
PREVLEKA ZA CESTE					BIKOV GLAS MUZA LJUB. PESNIŠTVA			TKANINA ZA PLENICE	
STANJE SITUACIJA					KIJ TOLKAČ ŠIMEK VINKO				
	RODITELJI PISARNIŠKI PRIBOR						ERROL FLYNN		
SPLIT			VRSTA BLAZINJAKA ITAL. RTV				UKANA, ZVIJAČA ZLOT		
	LESEN PLUG GREMO NA EU DEŽELO				UDJE ORGANIZACIJE				
ELEMENT (In)					SLO. SLIKAR (LOJZE)	ZEMELJSKO DELO	EDVARD GRIEG	KARAMBOL	NAJBOLJŠI SL. TELOVADEC (MIRO)
DEL BESEDE			DO SEBE ŠTROG ČLOVEK ŠPORTNIK						JEZERO NA FINSKEM ŠP SPOLNIK
IZOLACIJA				SLOVO OD POKOJNIKA MISLEC DESCARTES				TRENJE	IVAN LEVAR SLO. PESNIK (MILAN)
LOJZE KRAKAR	BREZAL-KOHOĽNA PLJAČA	TEPČEK SLIKAR VOLJEVICA				OGRAJEN PROSTOR ZA DIVJE ŽIVALI			OREL V GERM. MIT.
NOSILNI ELEMENT									
	SOLSKI RED					NAJVEČJI GR. OTOK			
								MIK	

Izrebrani reševalci šestindvajsete nagradne križanke so: **Ernesta Bonča**, Črni vrh 28 / C, 5274 Črni vrh nad Idrijo, **Zlatka Bončina**, Gore 4, 5280 Idrija in **Janko Močnik**, Bukovo 45, 5282 Cerkno.

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pošta: _____

Pravilne rešitve nagradne križanke pošljite do 15. septembra 2005 na naslov:

FMR MEDIA, Arkova 43, 5280 Idrija s pripisom "Nagradna križanka"

Izrebrali bomo tri nagrajence, ki bodo prejeli praktične nagrade.

Odkar smo v Evropski uniji, v naše kraje zahajajo sila raznovrstni popotniki. Kolesarjev smo bili navajeni že prej, turistov z osli pa zagotovo ne. Devetindvajsetletna nizozemska zakonca Raoul in Yolanda Majewski iz Rotterdamu sta se v Idriji in prvič tudi v Sloveniji za kratek čas ustavila prvi dan trajajočega kolesarjenja, ki ga bosta spet sklenila na Brniku. Cilj njune poti je bil Dubrovnik.

Zakonca Daniele in Philippe Lachat iz Berna v Švici pa sta na poti po Srednji Evropi kar dva meseca preganjala svoja osla Falstaffa in Amadeusa. Dvakrat več časa sta pred leti potrebovala za podobno potovanje med Venezuelo in Argentino.

Pričujoča fotografija dokazuje, da je na našem območju še vedno premalo turističnih postelj. Ne samo v Idriji, temveč tudi na podeželju.

Iz Idrije do Triglava naporna je pot, a že sedmič uspeva vam tale pohod, če slučajno prišlo bi do stisk in težav, ta šnopček prišel vam gotovo bo prav, saj boljše arcnije za planinca pač ni, ko moker od znoja za hip postoji.

Da tudi letos srečno bi hodili in zadovoljni se domov vrnili in ko na Triglavu boste uživali dan, v mislih z vami vaš bo župan!

Neki človekoljub je zračnik iz nape nad štedilnikom napeljal kar čez balkon. Tako bodo vsaj drugi stanovalci bloka v Idriji deležni njegovih kuhinjskih vonjav in pare, ki jih sam noče. Prijazno, mar ne?!

B

BRUS

TRANSPORT

BRUS d. o. o., Srednja Kanomlja 21 a, 5281 Spodnja Idrija

Tel.: (05) 37 25 200, Fax: (05) 37 42 409